

FEM UN CAFÈ DE CIUTAT

**Projectes de cohesió i espais de
trobada de famílies a l'escola**

Dipòsit legal de la publicació
B 24287-2014

FOTOGRAFIES DE LA CONTRAPORTADA

Escola Camí del Mig
Escola Camí del Cros
Escola Germanes Bertomeu
Escola Montserrat Solà
Escola Rocafonda

EDICIÓ

Ajuntament de Mataró

DISSENY

Natàlia Menén

IMPRIMEIX

Habemus.cat

Fet sota llicència **creative commons**: Reconeixement -
No comercial - Compartir Igual 3.0

Sou lliure de: Copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra o fer-ne obres derivades.

Amb les condicions següents:

Reconeixement - Heu de reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciador (però no d'una manera que suggereixi que us donem suport o rebeu suport per l'ús que feu de l'obra).

No comercial - No podeu utilitzar aquesta obra per fins comercials.

Compartir igual – Si altereu o transformeu aquesta obra, o en genereu obres derivades, només podeu distribuir l'obra generada amb una llicència idèntica a aquesta.

FEM UN CAFÈ DE CIUTAT

**Projectes de cohesió i espais de trobada
de famílies a l'escola**

“Un pont de mar blava per sentir-nos FREC a FREC,
Un pont que agermani pells i vides diferents.
Et deixo un pont d’esperança
I el far antic del nostre demà
Perquè servis el nord
En el teu navegar”
(Miquel Martí i Pol i Lluís Llach)

ÍNDIX

La llavor. Introducció	7
Presentació	9
Finalitats d'aquesta publicació	10
Autoria	10
De la plantació a la tassa	12
Les plantacions. Punt de partida	12
El producte. Què es vol aconseguir?	14
Els productors. Els 5 espais de trobada	16
Trajectòria dels projectes de les escoles	18
Trajectòria del grup de treball "fem un cafè de ciutat"	23
La preparació pas a pas	24
Ingredients	24
Natural o torrefacte	26
La cafetera. Elements interns	28
Com moldre el gra per cada cafetera? Conducció de grups	30
Tastem el cafè. Activitats	32
Sol o amb llet? Recursos externs	36
Els convidats. La trobada	38

El pòsit. Punts forts i febles	39
Fem un cafè. Pràctiques	42
1. Xerrades - Debats	43
2. Tallers	46
3. Contes i cançons interculturals a les aules	68
4. Dinàmiques	71
5. Cinefòrum i Documentals	74
6. Coneixement de l'Entorn	79
7. Celebració de Festes	87
Conclusió	90
Marc teòric	91
Bibliografia	100

LA LLAVOR

Introducció

El treball conjunt família i escola sempre és necessari en l'educació dels infants i joves, però en un context de canvis socials i culturals com l'actual, és imprescindible i urgent. A l'escola els alumnes hi passen una gran part de la seva vida i la resposta educativa que donen els mestres ha d'anar de la mà de la que rebran a casa per part de les famílies. S'ha de crear una línia de comunicació sòlida establint ponts de diàleg i enfortint les relacions i la confiança mútua.

De vegades a les mares i els pares els costa participar i “entrar” a l'escola. La diversitat de motius és tan gran com la diversitat de persones: segons la seva experiència com a alumnes, segons les situacions laborals o per desconeixement dels canals de participació. A més, si pensem en famílies d'origen estranger, també pot influir la poca tradició de participació en els seus països d'origen, el baix coneixement de la llengua vehicular o una feble vinculació amb la comunitat educativa.

Els centres educatius tenen l'oportunitat de trencar aquesta tendència i crear espais de comunicació, de confiança i d'intercanvi que millorin les relacions dins la comunitat educativa i, com a conseqüència, també contribueixin també a millorar l'èxit educatiu dels infants.

Fem un cafè de ciutat

Hi ha diverses escoles de la ciutat de Mataró que, conscients d'aquesta necessitat, han anat creant espais de comunicació, de formació, de relació i de trobada intercultural per a les famílies participants. En general estan dinamitzats per mestres amb la col·laboració de mares i tenen un caire de trobada informal, amb una càrrega emocional positiva i un esperit d'acollida i cohesió.

Des del Moviment Educatiu del Maresme, amb el suport municipal, s'ha volgut promoure els espais de reflexió sobre aquesta pràctica, tot compartint materials i estratègies per tal de créixer de forma cohesionada, més enllà de cada escola, adquirint entitat ciutadana.

Es vol fer el possible per donar continuïtat a aquest “camí” cap al coneixement i la tolerància i us animem a què iniciu el vostre pont de relacions en el marc de la comunitat educativa.

PRESENTACIÓ

El Moviment Educatiu del Maresme, com a entitat referent del Maresme en l'àmbit educatiu i, d'inclusió i convivència i l'Ajuntament de Mataró, volen promocionar experiències a través de la difusió de bones pràctiques. El fet que l'escolarització sigui obligatòria fa que esdevingui un espai estratègic per a poder treballar la convivència i la cohesió en la diversitat, com a pont natural amb l'espai comunitari.

Des de l'any 2006 diferents centres educatius de primària de Mataró treballen des d'una perspectiva inclusiva i holística.

“...sota aquest enfocament [...] no aspiren tant a l'adaptació de les persones a la societat sinó que volen incidir en la transformació de la col·lectivitat, a partir de la interacció de la gent en el seu entorn. Es reforcen nous valors que han de fonamentar la cohesió social, com ara els principis d'equitat, igualtat d'accés i d'oportunitats, acció social, participació i ciutadania activa”. (Departament d'Acció Social i Ciutadania, 2010) <http://www20.gencat.cat/docs/Joventut/Documents/Arxiu/Sinergia9.pdf>.

Així amb el suport de l'administració local es dinamitzen activitats amb l'objectiu de fomentar la convivència i aportar eines per a la inclusió a través de: accions de coneixement de l'entorn, xerrades

i tallers (coeducació, resolució positiva del conflicte, foment de la lectura, etc), foment de l'ús de la llengua (cursos de català, parelles lingüístiques, etc.).

L'any 2010 es crea un grup de treball adreçat a les escoles que estaven realitzant o estaven interessades en portar a terme programes per millorar la participació de TOTES les famílies als centres, amb la finalitat de compartir experiències i aportar la visió de ciutat. Des de llavors hi han participat fins a 7 escoles, amb projectes propis o amb voluntat d'iniciar-ne, així com el propi Ajuntament de Mataró.

Aquest intercanvi ha permès enriquir i millorar les propostes concretes de cada escola, abordant temàtiques com:

- Dinàmiques grupals per afavorir la cohesió, el coneixement i l'acceptació mútua.
- Recursos: tallers, conferències, cinefòrums, visites per conèixer l'entorn, jocs i propostes.

Actualment són 5 escoles de la ciutat que segueixen amb espais de trobada i que han impulsat aquesta publicació amb la finalitat de compartir l'experiència.

FINALITATS D'AQUESTA PUBLICACIÓ

Aquesta publicació està adreçada a persones o col·lectius vinculats als centres educatius (professorat, consell escolar, Associacions de Mares i Pares d'Alumnes, etc.). Inclou un recull de les experiències desenvolupades als diferents espais de convivència de les escoles de la ciutat que formen part del grup de treball "FEM UN CAFÈ...DE CIUTAT".

S'han sistematitzat els ingredients que han permès desenvolupar els projectes per tal de que pugui esdevenir:

1. **Una guia** per aquelles escoles amb voluntat d'iniciar un espai de convivència i participació.
2. **Una eina de suport** per aquelles que ja l'estiguin portant a terme.

AUTORIA

11 persones han participat en l'elaboració d'aquest document:

Membres del grup de treball:

Anna Oliveras

Mercè Juan

Escola Camí del Mig

Dolors Renyé

Escola Rocafonda

Laia Sobrado

AMPA Escola Montserrat Solà

Catalina Garcia

Maria Dolores Tabares

Àngels Serichol

Imma Dot

Escola Camí del Cros

Júlia Carbonell

Escola Germanes Bertomeu

Ajuntament de Mataró

Fem un cafè de ciutat

Amb la col·laboració de:

Salvador Grané i Feliu

Equip de recerca en Diversitat i Inclusió en Societats Complexes.

Programa Social per al Suport Familiar a l'Èxit Educatiu.

Universitat Autònoma de Barcelona

DE LA PLANTACIÓ A LA TASSA

**Les plantacions.
Punt de partida**

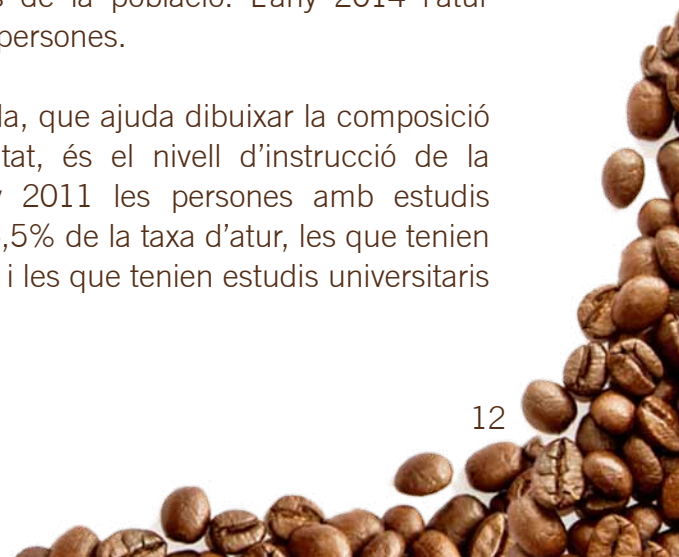

Mataró és una ciutat de 124.467 habitants. Compta amb 45 centres educatius: 20 centres públics de Primària, 6 instituts públics de secundària i 15 centres concertats, on realitzen l'escolarització obligatòria 12.828 infants i joves.

És una ciutat viva, en transformació constant, que ha passat d'un 4,2% de població d'origen estranger l'any 2.000 a un 16,43% l'any 2014. Aquesta població s'ha distribuït de forma desigual en els barris de la ciutat, i en alguns casos representa el 33% de la població resident. Aquesta realitat es reflecteix a l'escola, on actualment més del 20 % dels infants escolaritzats a primària són d'origen estranger, i sovint amb una altra llengua materna.

Al fet migratori cal afegir situacions socioculturals desfavorides i/o de penúria econòmica, agreujades i esteses, arran de la crisi econòmica, a altres sectors de la població. L'any 2014 l'atur registrat ha estat de 14.088 persones.

Una altra variable relacionada, que ajuda dibuixar la composició sociodemogràfica de la ciutat, és el nivell d'instrucció de la població. Al cens de l'any 2011 les persones amb estudis primaris representaven el 45,5% de la taxa d'atur, les que tenien estudis secundaris el 24,5% i les que tenien estudis universitaris el 15,9%.

Fem un cafè de ciutat

El cens també reflecteix que a Mataró un 2.93 % de la població era analfabeta; un 10.90% no tenia estudis; un 14.17 % tenien finalitzats els estudis primaris; i el 56.46 %, que representa el gran gruix, havien finalitzat els estudis secundaris. Finalment un 15.53 % havia realitzat estudis superiors.

Així, la composició sociodemogràfica de la ciutat és ben diversa. Tot això ha tingut, i continua tenint, un impacte en la matrícula dels centres educatius. La comunitat educativa afronta el repte de gestionar aquesta diversitat, creant propostes tot aprofitant l'oportunitat que la creixent trobada de diferents cosmovisions i la diversitat de situacions que genera. Els espais de trobada neixen fruit d'aquesta necessitat.

EL PRODUCTE

Què es vol aconseguir?

Els 5 espais de trobada plantegen un abordatge amb uns eixos estratègics i uns objectius comuns:

Eixos estratègics:

1. L'equitat i la participació de les famílies en el marc comunitari i educatiu, per reduir desigualtats a través d'eines de capacitat i apoderament.
2. La inclusió de les famílies nouvingudes als barris a través del coneixement de l'entorn.

Objectius Generals:

- Augmentar la participació de totes les famílies a l'escola i, de manera especial, les nouvingudes.
- Estimular les relacions entre famílies autòctones i nouvingudes.
- Millorar la cohesió al centre.

Objectius Específics:

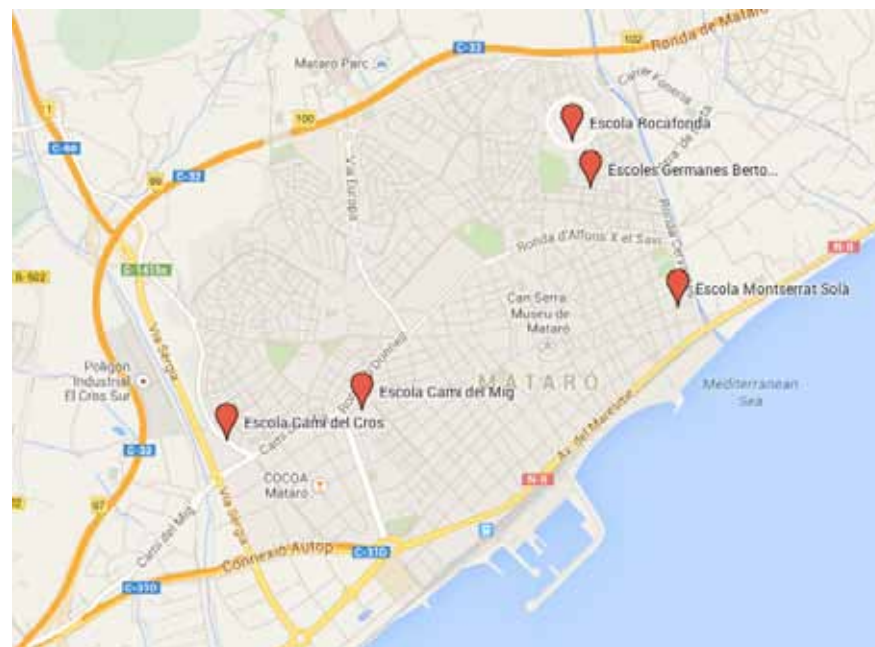
- Crear un espai de relació intercultural dins del marc i l'horari escolar.
- Compartir inquietuds i temes d'interès per als participants.
- Establir vincles i canals que facilitin la comunicació família l'escola.
- Enfortir les relacions entre les participants. Crear un clima de confiança.
- Millorar la informació sobre l'escola.
- Afavorir el coneixement i l'ús de la llengua catalana.
- Reflexionar sobre temes educatius.
- Compartir les vivències escolars per ajudar a comprendre la tasca educativa dels seus fills i filles.
- Conèixer les entitats i recursos propers a l'entorn escolar.

Fem un cafè de ciutat

ELS PRODUCTORS

Els 5 espais de trobada

- Escoles Germanes Bertomeu. Ens trobem els dimarts Carrer Colòmbia, 15 (08304). A/e: a8020929@xtec.cat
- Escola Camí del Mig. Fem un cafè Camí del Mig, 1-3 (08302). A/e: a8034734@xtec.cat
- Escola Camí del Cros. Trobades a les 3! Ronda del Cros, 13 (08303). A/e: ceipcros-mataro@xtec.cat
- Escola Montserrat Solà. Fem xarxa. Plaça dels Alocs, 1 (08301). A/e: a8067430@xtec.cat
- Escola Rocafronda. Fem escola-Famílies guia Carrer de Tàrrega, 41 (08304). A/e: a8034746@xtec.cat

Fem un cafè de ciutat

	Escoles Germanes Bertomeu	Escola Camí del Mig	Escola Camí del Cros	Escola Rocafonda	Escola Montserrat Solà
Nom del projecte	Ens trobem els dimarts	Fem un cafè	Trobades a les 3	Fem escola-Famílies guia	Fem xarxa
Curs d'inici	2009-2010	2004- 2005	Finals dels 90	2006-2007	2010-2011
Estat Actual	Va deixar de funcionar el curs 2012-2013	Continua en marxa	Continua en marxa	Continua en marxa	Continua en marxa, introduint nous formats per fomentar la participació
Nombre de persones participants	De 7 a 15	De 15 a 20	De 20 a 25	De 20 a 25	De 25 a 30
Periodicitat	Un cop per setmana	Un cop per setmana	Un cop per setmana	Una cop al mes	Una cop al mes

A continuació es detalla l'experiència, ampliant el que s'ha vist al quadre anterior des d'un punt de vista més personal i tenint en compte els inicis, evolució i particularitats de cada projecte. Seguidament s'exposa el recorregut del grup de treball "Fem un cafè de ciutat".

Trajectòria dels projectes de les escoles

ESCOLA CAMÍ DEL MIG. “FEM UN CAFÈ”

Arran d'un estudi que va fer una mestra de l'escola, durant el curs 2004/05, sobre **“Les famílies nouvingudes al centre. La participació com a eina de cohesió social”**, es va detectar que algunes famílies, i de manera especial les nouvingudes, després d'uns anys de pertànyer a la comunitat educativa, encara tenien dificultats de comunicació i manca de participació dins l'àmbit escolar, tot i estar molt interessades en el procés educatiu dels seus fills i filles.

També es va constatar que hi havia molt poca relació entre les famílies autòctones i les nouvingudes. A partir d'aquesta anàlisi, es va crear una comissió de pares, mares i mestres que va elaborar un projecte anomenat **“CAMÍnem plegats”**. El nom es va triar en relació amb el de l'escola **“Camí del Mig”** i amb la idea de fer camí junts, tota la Comunitat Educativa, creant vincles entorn a tres grans eixos: millora de l'acollida, de la comunicació i la formació.

Durant el **curs 2005 – 06** es va plantejar treballar al voltant de l'acollida i la cohesió creant un grup de famílies voluntàries que volguessin fer de guies de les nouvingudes, seguint la idea dels

Joves-Guia que s'estava aplicant a diversos centres de secundària de la ciutat.

Amb les persones que es van oferir voluntàries es van realitzar unes sessions de **formació – taller** sobre **“l'alteritat, la visió de l'altre”**.

També ens va semblar important donar una bona **acollida a totes les famílies de P/3** amb un vermut participatiu.

Paral·lelament durant aquell curs varem portar a terme dues accions per **millorar la comunicació: curs de català i introduir imatges en les comunicacions escrites** per fer els missatges més entenedors.

Durant els cursos 2006-07, 2007-08. 2008-09 varem continuar realitzant les actuacions iniciades al curs anterior, ampliant l'espai de formació i relació en l'activitat “Fem un cafè”, que és l'activitat que es desenvolupa en aquesta publicació.

ESCOLA CAMÍ DEL CROS “TROBADES A LES 3”

El projecte es va iniciar a finals dels anys noranta quan es varen anar matriculant al centre cada cop més alumnes estrangers.

Es va començar fent trobades puntuals, 3 o 4 vegades al llarg del curs, amb mares estrangeres. Dues o tres mestres de l'escola voluntàriament organitzaven aquestes sessions en horari extraescolar on treballaven aspectes relacionats amb les festes populars. Intentaven explicar a les famílies d'altres cultures els costums de la nostra societat relacionats amb aquestes diades.

Aquesta experiència, que va durar uns quants anys ampliant-ne el número de trobades, estava condicionada a la voluntarietat dels mestres. Després progressivament s'hi va anar implicant l'AMPA que ja realitzava des de feia molts anys el que anomenàvem “Escola de pares i mares” organitzant sessions formatives i de debat per a totes les famílies del centre. Primerament es va constituir una comissió mixta Escola/AMPA per planificar una doble activitat: per una banda l'Escola de pares i mares va continuar amb el mateix perfil i s'hi va afegir les reunions que varem anomenar “Fem un cafè”. Aquestes últimes adreçades a famílies d'origen estranger però on s'hi van implicar també famílies autòctones.A

Aquesta dinàmica va funcionar uns quants cursos fins que la comissió va valorar que s'havia de fer una única proposta unificant les dues tipologies d'activitats i així va sorgir l'actual format de “Trobades a les 3”.

Fem un cafè de ciutat

ESCOLA GERMANES BERTOMEU “ENS TROBEM ELS DIMARTS

Les activitats van anar evolucionant, dins del mateix marc, segons els recursos amb què es comptaven i segons els interessos de les participants, el projecte es va centrar principalment en la dinamització d'activitats al llarg de dos cursos.

- **Canvis curs 2010 - 2011**

- o Activitats de Taller de cuina un dia al mes a càrrec de la cuinera del nostre centre.

- Taller de relaxació i auto coneixement.

- o Xerrada sobre coeducació

- o Son les mateixes mares les que fan aportacions i fem un intercanvi de coneixements. Ens ensenjem diverses activitats.

- o Seminari d'intercanvi d'experiències i petita aportació econòmica que va permetre fer un receptari.

- o Cartellera

- **Canvis curs 2011 - 2012**

- o Taller d'informàtica

- o Compartim receptes de casa nostra.

- o Repetim activitats

- Taller de relaxació i auto coneixement.

- Xerrada sobre educació.

- Taller de plàstica

- o Taller de jocs pels més petits. (passar del grup a l'escola)

ESCOLA ROCAFONDA “FEM ESCOLA. FAMÍLIES GUIA”

Amb voluntat d'acollida, convivència i participació, va nàixer el curs 2006-2007 el “Projecte Famílies Guia”.

Uns quants pares i mares pensaven que seria positiu que les famílies que s'incorporaven noves a l'escola fossin acompanyades per les que ja coneixien el seu funcionament. Es va formar una comissió amb representants del claustre i de l'AMPA, amb suport de l'ajuntament amb els seus diferents serveis amb l'objectiu de planificar un conjunt de dinàmiques i activitats dirigides a acollir les famílies que entren de nou a l'escola (P3 o matrícula viva), però obertes a les famílies que ja en formen part i hi volen participar.

Inicialment aquestes activitats es van concentrar en dos blocs temàtics:

PARELLES D'ACOLLIDA + TROBADES MENSUALS

Les trobades es van començar a fer de 5h. a 7h. de la tarda en horari extraescolar amb una baixa assistència. El 2009 l'ajuntament va oferir servei de ludoteca i l'assistència va millorar. Al setembre de 2010 es van començar a fer les trobades de 15h. a 17h. Mentre, els fills i filles grans estan amb les mestres a

classe i els menors de 3 anys estan atesos pel servei de ludoteca. Això va ser decisiu per assegurar la regularitat en l'assistència i continuïtat de les trobades per part de pares i mares.

Arrel de les trobades es va comprovar que hi havia interès en entendre i aprendre el català però les circumstàncies ho feien difícil. Aquest interès, i l'evolució observada en les dades de població en els darrers anys, va fer que la comissió veiés més necessari que mai la continuació i dinamització del projecte, ampliant el ventall d'activitats i facilitant-hi la participació.

La comissió va aprofitar un curset de català d'un trimestre a l'escola, organitzat per l'Ajuntament, per posar en marxa un nou bloc temàtic:

CURSETS DE CATALÀ + PARELLES LINGÜÍSTIQUES

La comissió va contactar amb el Consorci de Normalització Lingüística del Maresme, que ens va assessorar i facilitar com portar-ho a terme.

Fem un cafè de ciutat

ESCOLA MONTSERRAT SOLÀ “FEM XARXA”

Des de l'inici del projecte ha calgut molta energia i dedicació, s'ha anat adaptant les propostes als problemes i temps difícils que ens acompanyen.

Inicialment varem proposar moltes xerrades, col·loquis i espais de convivència per tal que les famílies que s'incorporaven a l'escola no es sentissin perduts i es poguessin identificar i integrar a l'escola acompanyats per famílies que ja la coneixien.

Seguidament va sorgir la necessitat d'iniciar cursos de català, de manera que a través del coneixement de la llengua, es potenciés el coneixement de l'escola, del seu funcionament i el coneixement de què hi fan els seus fills i filles.

Mica en mica, els espais de convivència van anar deixant de tenir assistència i tota l'activitat es va centrar en els cursos de llengües, primer de català, i després d'àrab amb la participació d'un pare de l'escola.

L'últim curs s'ha centrat en un taller de titelles al llarg del segon trimestre que ha volgut ser un espai de convivència i d'ús de

la llengua per captar l'interès de famílies diverses i de cultures diferents cap a una mateixa activitat. A més d'aquesta activitat també porta a terme una cantada de nades a les aules dels menuts i dos mercats de segona mà, proposta per ajudar a l'escola i promoure la participació de famílies en la seva organització.

Trajectòria del grup de treball “fem un cafè de ciutat”

El grup de treball “Fem un cafè de ciutat” es va promoure l’any 2010 amb lideratge de l’escola Camí del Mig, conjuntament amb el Moviment Educatiu del Maresme i l’Ajuntament de Mataró.

Inicialment va ser una eina per compartir experiències i bones pràctiques entre les escoles que, al curs 2010-2011, estaven portant a terme projectes de foment de la participació i convivència. Al llarg del primer any, els referents dels projectes es van trobar una vegada al mes per intercanviar coneixements, experiències i recursos i aplicar-los al seu centre. Això va permetre crear un grup homogeni que al llarg dels següents anys, s’ha anat trobant una vegada al mes des de desembre fins maig.

El segon i tercer any l’activitat del grup de treball es va centrar en la formació i capacització de les participants en l’àmbit de la dinamització de grups, dinamització de tallers i coneixement de recursos entre d’altres.

Durant el quart curs veient les dificultats d’alguns centres per a donar continuïtat als projectes (manca de relleu, reducció d’hores etc), però també veient el naixement de nous projectes es va veure

la necessitat de recollir l’experiència particular de cada escola i comuna del grup de treball, com una eina pràctica per a aquelles escoles amb projectes propis o amb interès per a iniciar-los. I aquest ha estat el resultat del seu treball.

LA PREPARACIÓ PAS PER PAS

Ingredients

Tal i com se n'extrapola del bloc anterior, per començar és imprescindible que hi hagi persones amb voluntat de crear espais de participació adreçats a les famílies, per a la millora de la cohesió al centre. Un aspecte comú en l'inici de totes les experiències de la ciutat és **la forta implicació de l'equip directiu o de mestres de l'escola, especialment en els estadis inicials.**

Cal destacar també **el paper de l'AMPA.** En alguns projectes hi és present des de l'inici, i en d'altres el professorat impulsor busca

la seva complicitat en l'organització de comissions per planificar i participar de les diferents activitats.

En alguns projectes el **suport de l'administració local** en l'organització d'activitats desenvolupades ha estat molt present, tant en l'oferta de recursos i activitats com en el suport formatiu i d'eines per les persones dinamitzadores de l'espai.

Fem un cafè de ciutat

Diferents models d'organització inicial

	Escoles Germanes Bertomeu	Escola camí del mig	Escola Camí del Cros	Escola Rocafonda	Escola Montserrat Solà
Equip impulsor	Mestres de l'escola	Es crea una comissió de pares, mares i mestres que elabora el projecte	Mestres de forma voluntària.	Famílies i claustre	Mestres de l'escola
Evolució	Durant els anys de funcionament va ser liderat per les mestres	Equip directiu	També s'implica l'AMPA en l'organització del projecte, es constitueix una comissió mixta escola-AMPA.	Es crea una comissió mixta: del claustre, famílies i agents de l'administració local.	La comissió de cohesió de l'AMPA pren el relleu en l'organització i dinamització de les activitats.
Horari inicial	De 15.15 h a 16.30	De 15.00h a 17h	Fora de l'horari lectiu	Fora de l'horari lectiu, de 17 h a 18h	De 15.00 h a 16.30 h
Horari actual	De 15.15 h a 16.30 h	De 15.00 h a 16,30 h	De 15.00 h a 16,30 h	De 15.00 h a 17.00 h	De 15.00 h a 16.30 h

NATURAL O TORREFACTE?

En tots els projectes s'observa un procés d'evolució: inicialment tenien una vocació acollidora amb les famílies nouvingudes, que ha anat canviant a un model integrador, basat en la interculturalitat, que busca crear espais de convivència i cohesió entre totes les famílies del centre.

En les diferents propostes, es poden diferenciar tres models de treball:

1. Centres que adrecen les activitats a promoure la participació de les famílies nouvingudes per a incloure-les dins de la comunitat educativa.
2. Projectes pensats per acollir les famílies incorporades de nou a l'escola, especialment les de P3 i noves matriculacions, però obert a totes les famílies interessades en conèixer el funcionament de l'escola.
3. Les activitats estan adreçades a totes les famílies amb l'objectiu de treballar la cohesió al centre i la bona convivència.

* Per conèixer més sobre els projectes de comerç just de Cafè de Ciutat:
<http://www.alternativa3.com/cafeciuat/>

Fem un cafè de ciutat

Models de treball amb les famílies

Adreçat a	Escoles Germanes Bertomeu	Escola Camí del Mig	Escola Camí del Cros	Escola Rocafonda	Escola Montserrat Solà
Estadi inicial	Especialment a famílies nouvingudes	Adreçat a totes les famílies per promoure el diàleg intercultural.	Especialment a famílies nouvingudes	Adreçat a totes les famílies	Especialment a famílies nouvingudes
Evolució	Especialment a famílies nouvingudes	Adreçat a totes les famílies per promoure el diàleg intercultural.	Adreçat a totes les famílies del centre	Adreçat a totes les famílies del centre	Adreçat a totes les famílies del centre

LA CAFETERA

Elements interns

Tots els projectes es basen en un model intercultural. El terme **interculturalitat**, introdueix el concepte de **reciprocitat** en les complexes relacions entre cultures. Amb la finalitat d'assolir un model de societat intercultural, en el qual els diferents grups i persones de diversos orígens socials i culturals no només comparteixen un espai, sinó que estableixen **relacions mútues i dialogants** amb institucions, **drets i deures compartits**.

Una condició prèvia passa per l'acceptació de l'altre: de la seva llengua i la seva cultura que permeti una veritable comunicació, en el marc del respecte dels drets i deures fonamentals. Per tant es concep com un model **d'intercanvi en les relacions** entre persones portadores de cultures en un **procés de construcció conjunta**.

Per tant, la interculturalitat engloba tots els processos psicològics, relacionals, institucionals i socials generats per la interacció de cultures en un intercanvi recíproc, però sense perdre una certa idea de continuïtat i persistència d'elements identitaris d'origen.

A més, aquest model aplicat a l'àmbit escolar, es basa en el reconeixement que en una aula tots els alumnes són diferents, no només per la seva cultura sinó també, entre d'altres, pel lloc que ocupen dins de l'estructura social.

Fem un cafè de ciutat

A la pràctica s'identifiquen dos models:

Model Acollidor	Model Integrador
· Intervé activament en els temes d'immigració i integració, la tendència és assimilar les diferències a la cultura majoritària del centre. · Les diferències (gènere, origen, edat, orientació religiosa, entre d'altres) no tenen existència legal i han de desaparèixer a favor de la igualtat. · També es dona a conèixer els recursos i informar sobre els drets i deures de la ciutadania del model català.	· Un patró comú de convivència que s'esforça per ser veritablement compartit. · L'objectiu és evitar la uniformitat i tendir a la cohesió social a través d'una construcció comuna del model de cultura pública i d'escola.
Els dos models es barregen i les escoles tendeixen a generar accions i activitats tant d'un model com de l'altre.	

COM MOLDRE EL CAFÈ PER CADA CAFETERA

Conducció de Grups

**Les activitats proposades són d'interès?
Com generar constància en l'assistència?
Com facilitar la participació del grup?
Com fer que el grup s'impliqui i faci propostes?**

Les persones que dinamitzen espais de trobada sovint es plantegen qüestions relacionades amb la conducció i el lideratge de grups. Conduir grups no és fàcil, implica generar un procés d'influència. Aquesta és una de les qüestions més recurrent al llarg de l'existència dels diversos projectes a l'hora de cercar relleu i continuïtat dels espais.

Un dels aspectes fonamentals a tenir en compte és l'autoconeixement. Un dels passos més importants a fer en aquesta tipologia de projectes i activitats és la formació de les pròpies persones que ho promouen i ho lideren. Un bon lideratge és, doncs, un aspecte fonamental per aconseguir una resposta a les preguntes que es plantegen a l'inici d'aquest text. A continuació es pretén fer un anàlisi de la literatura existent sobre aquest tema, i posteriorment a l'apartat de pràctiques es troben dinàmiques i activitats per ajudar a millorar aquestes qüestions.

Fem un cafè de ciutat

El comportament i l'actitud de les persones que dinamitzen grups és un element fonamental que determina la qualitat i l'èxit dels processos de canvi sorgit dins d'un grup (Murillo-Torrecilla, 2006). Tot i que algunes característiques personals poden ajudar, dinamitzar grups implica un procés d'aprenentatge per part dels conductors del grup. Així que primerament, seria molt recomanable reflexionar sobre les habilitats i estratègies pròpies.

Dins l'àmbit de la psicologia social hi ha nombrosos estudis i teories sorgides entorn a la tasca de liderar grups, on es planteja el paper dels conductors de grups i les seves funcions. Dins de les concepcions més clàssiques es van distingir tres models directiu:

- Lideratge autoritari: El líder concentra tot el poder i la presa de decisions. És un lideratge unidireccional, on els seguidors obeeixen les directrius que marca el líder.
- Lideratge democràtic: Es basa en la col·laboració i participació de tots els membres del grup.
- Lideratge "laissez faire": el líder no exerceix la seva funció, no es responsabilitza del grup i deixa a aquest, la seva pròpia iniciativa.

Els estudis han anat evolucionant fins a perfilar la idea que la millor forma d'influir positivament en la conducció de grups de persones era de forma voluntària, subtil i motivada. D'aquí va sortir l'enfocament del lideratge transformacional (Bass 1985), que procura incidir en canvis actitudinals significatius en els seguidors i crear un compromís grupal envers els objectius

compartits. Dins d'aquest tipus de lideratge s'enquadra el procés d'empoderament, en el qual es posa major èmfasi en la generalització de les habilitats i destreses del líder cap als seus seguidors. La principal funció dels líders es generar agents de canvi.

Durant la darrera dècada s'ha anat desenvolupant el model de lideratge distribuït (Harris, 2008). Aquest és un nou marc conceptual, suposa una redefinició de la dinamització de grups, suposa aprofitar les habilitats dels membres del grup, el lideratge s'assumeix per diferents persones segons les seves competències i els moments i les actuacions requerides.

La conclusió que es pot extreure és que cap grup no és igual, les estratègies en el lideratge que funcionen en un grup poden no funcionar en un altre. Això requereix de molta flexibilitat per part de qui dinamitza els grups. Els factors que poden incidir en el lideratge de grups són molt complexos. Per tant, a l'hora de dinamitzar grups és interessant tenir en compte les aportacions de diferents models sobre: els beneficis d'empoderar al grup, l'existència d'un compromís grupal, fixar uns objectius comuns i, fins i tot d'anar més enllà, de poder plantejar un model on la conducció del grup no recaigui sobre la mateixa figura, sinó d'intentar aprofitar al màxim les competències dels diferents membres.

TASTEM EL CAFÈ

Activitats

En aquest apartat es pretén fer un resum dels tipus d'activitats que els diferents espais de trobada han portat a terme per tal d'aconseguir els objectius ja esmentats.

Generalment coexisteixen 2 formats:

1. En alguns casos, les activitats se centren en un tema al llarg del curs.
2. En d'altres, el tipus d'activitat és fixa. Per exemple, el primer dimecres cinema, el segon taller, el tercer sortida etc.

Aquestes activitats es planifiquen habitualment a l'inici de curs i en general es promou la participació de les famílies en la tria dels temes d'interès que, durant les primeres sessions de les trobades es proposen, debaten i consensuen.

Cada un dels espais de trobada, amb les seves particularitats i singularitats, han fet activitats segons el tipus de grup amb qui treballaven i, depenent de les finalitats, s'han utilitzat diverses metodologies que veureu agrupades seguidament.

Fem un cafè de ciutat

De les activitats més rellevants, en trobareu una fitxa de les pràctiques que s'han considerat més engrescadores i viables per compartir amb escoles o institucions interessades en endegar un procés semblant.

CONEIXEMENT DE L'ENTORN

Sortides i visites a diversos recursos de la ciutat, especialment aquells vinculats a la cultura i l'educació, si bé no exclusivament. Entre d'altres:

- Biblioteques municipals.
- Visita a la llibreria
- Centre cívic
- L'associació de veïns
- La ràdio municipal
- Mesquita
- L'escola d'adults
- Promoció econòmica.
- Vil·la Romana i museus.

VINCULACIÓ AMB L'ESCOLA

- Xerrades i debat sobre el funcionament del sistema escolar i de l'escola.
- Trobada a l'inici de curs per ensenyar el blog de l'escola.
- Informacions, funcionament de les trobades amb els tutors etc.

TALLERS I XERRADES

LLENGUA:

Activitats relacionades amb l'ús i coneixement de la llengua i cultura catalana, però també de les cultures d'origen. Sovint, les activitats preparades es presenten als infants, d'aquesta manera també es genera una vinculació directa amb l'activitat del centre.

- Narració de contes i llegendes d'arreu.
- Agafar un conte de la biblioteca i preparar-lo per explicar-lo.
- Dramatització d'un conte i representació.
- Gravació d'un petit curt amb creació d'un guió, gravació i muntatge i projecció per l'alumnat
- Preparació i representació d'una obra de titelles en català pels alumnes de parvulari.
- Presentació d'un conte per part d'una mestra i comprensió.
- Grup d'alumnat presenta un treball o projecte treballat a l'aula.
- Jocs relacionats amb l'aprenentatge de català.
- Curs de català (amb el Consorci del Normalització Lingüística i Òmnium Cultural)
- Formació de parelles lingüístiques (amb el Consorci del Normalització Lingüística i Òmnium Cultural)
- Grup de parla setmanal.

CULTURA

- Celebració de festes de cultura popular i activitats relacionades amb les festes de l'escola: El Carnestoltes, Sant Jordi, el Tió de Nadal, sentit del pessebre, els torrons i les neules per Nadal, cant coral amb cançons nadalenques, el dia de la pau.

Sovint, les activitats fetes, són les mateixes que es fan amb els infants.

TALLERS I XERRADES

Cinefòrums : Visionat de documentals i debat posterior

Taller d'informàtica: a la biblioteca i a la mateixa escola taller d'informàtica bàsica

Tallers de cuina: la cuina com a element de treball de cohesió, aprenentatge de la llengua. Sovint utilitzant la pròpia cuina de l'escola.

- Taller de cuina
- Recptes de cuina i elaboració dels plats

Tallers de cohesió de grup:

- Jocs i activitats per promoure la cohesió grupal. Jocs de coneixement i confiança i jocs tradicionals. S'han treballat en una formació al grup de treball que ha permès aplicar-ho després als espais de trobada.
- Tallers de relaxació i autoconeixement.
- Intercanvis d'experiències i opinions sobre un tema concret.

Manualitats

- Tallers de plàstica i labors: decoració nadalenca, flors seques,
- Tallers de bijuteria i maquillatge

Xerrades:

La presència d'experts amplia horitzons i ajuden a aprofundir en els temes que són d'interès dels participants. La majoria de les xerrades són organitzades amb diversos serveis municipals, que a través d'una guia elaborada pel propi ajuntament on es centralitza l'oferta per a AMPA/AFA i ESPAIS DE TROBADA. Entre d'altres:

- Foment de la lectura
- Sexualitat
- Seguretat a la llar
- Internet segura
- Medi ambient i reciclatge
- L'alimentació
- Hàbits
- La convivència
- L'adolescència
- Tallers de comunicació pares-fills, de gestió alternativa dels conflictes.

SOL O AMB LLET

Recursos externs

En el desenvolupament dels espais de trobada, el suport el suport de l'Ajuntament o l'obtenció de recursos externs és un aspecte també a tenir en compte:

- Hi ha projectes que plantegen el desenvolupament d'actius mitjançant recursos propis de la comunitat educativa.
- D'altres també es poden desenvolupar amb el suport d'entitats o organismes externs al centre educatiu.

En el cas dels centres educatius de Mataró algunes de les experiències s'han desenvolupat amb el suport municipal. Aquest s'ha portat a terme tant individualment a partir de demanda del centre educatiu que implementa el projecte, com globalment, en el marc del grup de treball.

Fem un cafè de ciutat

- Suport **econòmic** a través d'un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Mataró i el Moviment Educatiu del Maresme.
- Organització i realització de **tallers i xerrades** al mateix grup de treball i cada espai de trobada.
- Suport amb els **recursos d'aprenentatge** de la llengua a través del Consorci de Normalització lingüística i Òmnium Cultural.
- Suport a través del servei de **Mediació Municipal**, inicialment en el disseny i implementació del projecte, i actualment amb la participació puntual de les mediadores interculturals tant per la difusió i captació de les famílies com de la interpretació en alguna de les sessions.
- Servei de **canguratge/ludoteca infantil**.

CONVIDEM?

La trobada

Els mètodes de difusió són variats. En general la planificació inicial és important per tal de poder crear un hàbit i facilitar l'assistència. En general, a l'inici del curs escolar, tots els centres participants dediquen unes sessions per tal de planificar les activitats conjuntament de forma participativa.

Un altre dels aspectes importants és la difusió de les activitats i del projecte, que el pot fer més o menys interessant a la vista de les persones que es vol que hi participin. El format paper és el més habitual, es penja a les cartelleres del centre, o es dona a mà a les participants, es fa tant en la difusió d'una activitat concreta com del calendari en general (veure annex per models).

És especialment el bocaorella el que més ha funcionat en la majoria dels casos si bé és una tasca sovint feixuga. És important comptar amb la complicitat d'altres agents, el mediador intercultural, especialment en els estadis inicials del projecte.

EL PÒSIT

Punts forts i Punts Febles

PUNTS FORTS

- Tipus d'activitats. Calendarització. Per tal de mantenir un ritme que sigui atractiu, que cobreixi les expectatives de les participants i alhora no resulti monòton, s'opta per oferir activitats variades que s'anuncien en els calendaris que es penjen a les cartelleres i a la web de l'escola.
- Implicació de les AMPA i les famílies. Aquests espais no serien possibles sense la implicació, en primer lloc, d'algunes mestres o direccions de centre i especialment de les famílies i en alguns casos de les AMPA.
- Suport de l'Ajuntament. L'Ajuntament de Mataró ha concretat el seu suport amb les concrecions anteriorment descrites, fet que ha fet possible que les famílies puguin assistir sense infants, es puguin desenvolupar moltes de les activitats de forma gratuïta i millori i s'asseguri la comunicació efectiva amb determinades famílies.
- Relació entre les participants. La millora de les relacions interpersonals, la creació de confiança i de relació ha canviat molt des de les primeres sessions fins ara., tot i que encara s'observa que els prejudicis i estereotips afloren amb facilitat i cal acompanyar els temes amb la

Fem un cafè de ciutat

reflexió continuada dels aspectes que uneixen. S'ha de continuar fent activitats de cohesió que facin sentir properes a les famílies participants.

- Expectatives del professorat. Al principi de l'experiència hi havia una gran curiositat que ha anat evolucionant cap a interès pel funcionament de les sessions, i demanda de col·laboració per reforçar alguns aspectes de comunicació amb les famílies.
- Consolidació. Els projectes en general es consoliden, fet positiu per a la cohesió a l'escola.
- Alumnat. Es comparteix la percepció per part del professorat que els fills i filles de les famílies participants han millorat la seva actitud respecte a l'escola així com l'esforç i el rendiment. La realització d'un espai continuat de relació intercultural ajuda a reflexionar a les famílies i a transmetre-ho als seus fills.
- Participació a l'escola. S'observa un augment de l'assistència i la participació en: reunions d'aula, festes i diverses activitats del centre. Hi ha dos aspectes a destacar a nivell qualitatiu en la millora de la participació: un grup de mares "autòctones" que estan col·laborant de manera molt activa i positiva i l'altre canvi és que les famílies novingudes senten l'escola com a seva, plantegen de manera oberta els dubtes o les necessitats i comencen a assumir responsabilitats concretes però sobretot, es nota en l'escola i ho transmeten als seus fills i filles.

PUNTS FEBLES

- Nivell d'esforç - Donar continuïtat a un espai com aquest exigeix un gran esforç per mantenir l'interès i fer créixer una dinàmica de cohesió i formació.
- Disseny - Requereix formació, reflexió i creativitat per oferir activitats interessants que no suposin repetició del que s'ha fet altres anys.
- Retallades de recursos – S'ha notat la retallada de professorat al centre i això ha repercutit en la dedicació al projecte.
- Canvis en l'horari – La reducció de l'horari de tarda (de 2 h a 1.30 h) condiciona el ritme d'algunes activitats (cinema, sortides i tallers).
- Recursos externs – Amb la crisi els recursos externs que s'oferien des del Pla Educatiu d'Entorn i de l'Ajuntament han minvat fet que implica la reducció del nombre d'hores de canguratge, de sessions en què participen les mediadores interculturals i de pressupost per a la realització d'activitats.

Fem un cafè de ciutat

- Espais – Algunes activitats requereixen espais específics i diversos: espais grans, aules amb pantalla, aigua.... Com que es fa en horari escolar, implica una bona planificació i organització.
- Assistència i participació – Al ser activitats obertes, hi ha una fluctuació molt important en l'assistència de les famílies especialment de nacionalitat estrangera. Aquest fet genera incertesa a l'hora de preveure espais i materials. També es denota en alguns casos dificultats d'implicació de les AMPA als espais de trobada.

Fem un cafè de ciutat

FEM UN CAFÈ

Pràctiques

XERRADES - DEBATS

Tipologia: Xerrades - Debats Activitat: Una mestra al Senegal, Bintou. Escola: Montserrat Solà				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Enfortir els lligams entre les cultures. Donar a conèixer la cultura gambiana i senegalesa. - Donar a conèixer la vivència d'una persona que ha conviscut en dos mons i dues cultures. De mare andalusa i pare gambià, s'ha casat a Gàmbia.	La mestra va explicar el viatge a Gàmbia i el seu casament amb la seva parella allà. La protagonista anava explicant i compartint i el públic anava fent preguntes.	1h i 30min	Obert a tota la comunitat educativa, mestres, pares i mares. (També ho va realitzar amb nens de l'escola, i amb els seus propis alumnes, uns altres dies)	Fotografies i algun vídeo. Va muntar una parada amb objectes propis de la cultura africana de la qual és originària per part de pare. Varem comptar amb la mediatra intercultural àrab de l'Ajuntament, que anava traduint i interpretant.
Valoració/Observacions: Una experiència molt enriquidora.				

Tipologia: **Xerrades - Debats**

Activitat: **Buscar temes d'interès**

Escola: **Camí del Mig**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Compartir inquietuds sobre temes diversos. - Reflexionar sobre problemes comuns.	- A principi de curs amb les mares del cafè, pensar sobre què voldrien saber o conèixer per millorar la relació amb els seus infants, la seva família o elles mateixes. - Decidits els temes, buscar quines són les persones més adequades per abordar els temes triats. - Pensar amb l'Ajuntament, la Diputació o experts coneguts que puguin fer la xerrada. - Animar a la participació després de la xerrada. La presència d'experts amplia els horitzons i ens ajuda a aprofundir en els temes que són del nostre interès. Parlar de la televisió, la lectura, la sexualitat, l'alimentació, els hàbits, la convivència, l'adolescència, les normes creant un espai formatiu que ens enriqueix a totes plegades i ajudi a compartir reflexions educatives que van creant llenguatges comuns.	1 sessió	Tot el grup	- El que requereixi la persona conferenciant.
Valoració/Observacions: En aquestes xerrades es fa necessari comptar amb mediadores interculturals que ajudin a entendre el contingut de la xerrada. També és important que la resta de les mares compreguin el temps d'espera necessari per a què la persona medidora pugui transmetre el missatge.				

Fem un cafè de ciutat

TALLERS

Tipologia: Tallers Activitat: Taller de manualitats Escola: Escola Camí del Mig				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
. Creació de manualitats. . Realitzar activitats a fi d'ajudar als seus infants quan s'han de portar manualitats a l'escola. . Fomentar la cohesió del grup.	- El treball es pot realitzar enllaçat a l'època de l'any: Nadal, Carnestoltes, Sant Jordi etc. - Un cop decidit el tipus de manualitat que es farà, es pot buscar una persona que dinamitzi la sessió, bé de dins de l'escola, o de fora. - Es pensaran activitats que afavoreixin l'ajuda mútua per fomentar el diàleg, intentant que siguin parelles aleatòries. - Tipus de taller; decoració nadalenca, flors seques, collarets, flors,...	1 sessió	. Per parelles o individual.	El necessari per desenvolupar l'activitat.
Valoració/Observacions: Es valora positivament comptar amb mestres de l'escola per realitzar alguns tallers. Implica que el professorat coneix aquest ambient i el comprèn, observa les relacions que s'estableix dins l'espai de mares i és capaç de valorar la importància i la repercussió que té en els alumnes de l'escola. També es pot demanar col·laboració a alguna àvia o alguna persona propera al barri, vinculada per exemple a l'Associació de Veïns. Aquesta obertura és positiva per les dues bandes.				

Tipologia: **Tallers**

Activitat: **Cuina tradicional (de les mares assistents al taller: senegalesa, rumanesa, catalana, castellana,..)**

Escola: **Escola Camí del Mig**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
. Conèixer la cuina pròpia i d'altres cultures. . Compartir i respectar la diversitat cultural.	Tallers de cuina cooperatius . Organitzar grups de mares de procedències diverses per facilitar la relació entre elles. . A partir d'una recepta pactada prèviament acordar el material necessari que ha de portar cadascú per la propera trobada. . El dia del taller de cuina cada grup té una recepta diferent perquè després totes plegades tastin coses diferents. . Intentar sempre que es pugui que el que s'ha cuinat es mengi allà mateix per crear un ambient més propici al diàleg i a la companyonia. Tallers de cuina de les diferents cultures . Cada cultura representada en el grup pensa un plat tradicional per explicar a la resta de companyes. . El dia del taller es porten tots els ingredients i van ensenyant com es cuina. Si un menú és molt elaborat es pot portar pre elaborat i després acabar-lo. . Mentre es cuina davant de la resta del grup, s'expliquen curiositats i parlen de les seves tradicions o costums.	1 sessió	. Heterogenis pel que fa a les cultures.	El necessari per elaborar la recepta triada.

Fem un cafè de ciutat

Valoració/Observacions:

Cada taller té una finalitat diferent. En el primer taller es posa èmfasi en el treball en equip i cal un esforç per col·laborar diferents persones i obtenir uns resultats satisfactoris perquè després s'ha d'ensenyar a la resta dels equips. En el segon pren importància la comunitat que presenta la recepta i cal que es trobin i parlin del què faran. De totes maneres cal destacar una major participació i coneixement del grup en la primera opció de taller cooperatiu. L'activitat es pot fer a la mateixa cuina de l'escola.

Tipologia: Tallers Activitat: Taller de titelles per a la integració social i el reciclatge Escola: Montserrat Solà				
				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Fomentar la relació interpersonal entre persones de diferents procedències a través d'activitats de relació. - Conscienciar sobre la importància del reciclatge. - Fomentar la creativitat i la imaginació com a eina per a la integració social. - Fomentar l'ús i el coneixement de la llengua catalana.	Reunió una vegada a la setmana en el transcurs de dos mesos per a la preparació del projecte. Es segueix una programació de deu sessions. Les cinc primeres sessions ens ocupem de: - Escollir el conte que volem representar. - Fer una sessió de coneixement interpersonal i de cohesió de grup amb la col·laboració d'una tècnica en dinàmiques de grup subvencionada per la ONG EDUCOI AECID. - Fabricar les titelles amb material reciclat amb la col·laboració de la comissió verda de l'escola. Les cinc sessions restants s'utilitzen per practicar l'escenificació, treballar la interpretació dels personatges i escenificar l'obra davant del cicle d'infantil de l'escola.	10 sessions D'1h 30min de durada	Grup intercultural, membres de la comissió de cohesió i de la comissió verda de l'escola.	Sala gran. Per fer les titelles: - Material reciclat. - Pistola de cola Per l'escenificació: - Robes grans per fer l'escenari. - Agulles imperdibles. - Dibuixos i cartrons pintats per fer l'atrezzo.
Valoració/Observacions: Activitat – Projecte complex però molt enriquidor. Permet la coneixença més estreta entre les persones i el canvi de perspectiva que tenim els uns dels altres al treballar tots al mateix nivell.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: Tallers Activitat: Per Nadal, una coral. Formar una coral i cantar cançons marroquines, gambianes i catalanes Escola: Montserrat Solà				
				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
Acostar les tradicions de les diferents cultures i tradicions. Que els infants de cultures africanes es vegin representats a l'escola i vegin que les seves mares s'impliquen a l'escola.	Aquesta activitat es va anar desenvolupant i preparant a les classes de català de les nouvingudes (dones marroquines i una gambiana). Les mestres de català van proposar formar una coral i assajar amb l'objectiu final de fer un passi a les classes de parvulari (P-3-/ P-5) A les classes de català aprofitàvem per assajar cançons i nades, prèviament seleccionades. CANÇONS: 2 cançons marroquines que tractaven de l'estimació envers l'escola, dues cançons gambianes i dues nades catalanes. Finalment a finals de desembre es va actuar a les classes del cicle infantil.	1h 30min	Membres de la comissió de cohesió (mestres i alumnes de les classes de català)	Vestits d'un mateix color.
Valoració/Observacions: Els infants estaven molt contents, ens van rebre molt bé i fins i tot cantaven amb nosaltres. Es vol repetir l'experiència. Cantar plegades va engrescar molt i ens va unir com a grup i com a escola.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: Tallers Activitat: Les tradicions catalanes. Caguem el Tió i mengem torrons Escola: Montserrat Solà / Germanes Bertomeu				
				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
Compartir les tradicions catalanes, i celebrar el Nadal plegats. Fer viure l'activitat de fer cagar el tió tal com fan els seus fills. Explicar d'on ve aquesta tradició. Llegir el conte.	S'amaguen fruits secs i torrons sota la manteta del Tió. Es porten bastons per tal de que els infants petits que encara no van a l'escola puguin picar el tió. Es canten les cançons i es fa cagar el tió, es mengen torrons i cantem Nades.	1h 30min	Membres de la comissió de cohesió (mestres i alumnes de les classes de català)	El Tió, bastons i menjar.
Valoració/Observacions:				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: Tallers Activitat: Pintar jocs. Pintem la xarranca i el twister al pati de l'escola Escola: Montserrat Solà				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
Ajudar a millorar el pati de l'escola, construint, aportant... Compartir una estona divertida i realitzar una activitat artística, entroncada amb el projecte artístic de l'escola.	Ens trobem al pati, i seguim les instruccions de la Montse Gasull, dissenyadora gràfica. Ens mostra les pintures, el motlle de rodones, per pintar una "xarranca" i un "twister" a un lateral del pati. Pintem mentre parlem, riem, compartim experiències i ens fa sentir-nos més units, com a grup i com a escola.	1h 30min De 15-00 -16.30h	Tota la comunitat educativa. Membres de la Comissió de Cohesió i els/les alumnes de les classes de català de l'escola.	Pintures, pinzells, motlles, draps i aigua-rràs.
Valoració/Observacions: Activitat molt positiva, que s'ha realitzat dos anys consecutius, ja que la pintura s'esborra, i se n'ha de fer un manteniment				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: **Tallers**

Activitat: **Contacontes. Per què és important explicar contes als nostres fills i filles? Com fer-ho més divertit?**

Escola: **Montserrat Solà**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
Fer èmfasi en la importància de la lectura, de compartir estones de lectura amb els nostres fills i filles. Aprendre com explicar contes. Quins contes triar i com fer-ho.	Un llibreter pare de l'escola porta una maleta plena de contes. Explica com els tria, segons les diferents edats, i les experiències amb els seus propis fills. S'amaneix amb uns panets marroquins fets per unes de les participants..	1h 30min De 15-00 -16.30h	Tota la comunitat educativa. Membres de la Comissió de Cohesió i els/les alumnes de les classes de català de l'escola.	- Contes - Menjar i beure
Valoració/Observacions: Experiència tan enriquidora que es decideix de repetir-la.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: Tallers Activitat: Tallers de Plàstica - estampar roba (bossa per les bosses de plàstic) Escola: Germanes Bertomeu				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Realitzar alguna activitat on cadascú pugui manifestar les seves habilitats. - Crear un ambient de relació i cooperació.	- Mirar diferents models. - Triar entre les diferents plantilles. - Començar a dibuixar i pintar. - Comentari de l'activitat.	1 sessió	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	- Roba blanca per estampar. - Pintures de roba - Pinzells - Revistes amb models - Plantilles
Valoració/Observacions: - Va ser una de les primeres activitats i va servir per trencar el gel i ajudar-se entre elles. - Van estar molt contentes quan van veure que la seva activitat s'havia convertit en una bossa.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: **Tallers**

Activitat: **Taller de plàstica - fer un quadre de flors seques**

Escola: **Germanes Bertomeu**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Realitzar alguna activitat on cadascú pugui manifestar les seves habilitats. - Crear un ambient de relació i cooperació.	- Una mare voluntària va portar diferents flors que es van assecar entre papers de diari per tenir-les a punt. - Veure models de diferents composicions. - Pintar les cartolines amb les ceres blanques - Pintar a sobre amb les aquarel·les - Triar les flors i presentar el muntatge sobre la cartolina. - Enganxar les flors i fer la composició definitiva. - Posar-li el marc.	1 sessió	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	- Flors assecades - Cartolines - Aquarel·les - Ceres blanques - Pinzells - Tisores - Cola - Marc

Valoració/Observacions:

Cal procurar que el material comú (les flors seques) quedi repartit entre tot l'espai perquè tothom tingui oportunitat de triar. Si bé primer tenen tendència a agafar molt, després se'l reparteixen perquè tothom pugui acabar la composició.

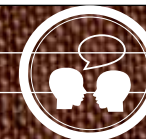
Va tenir molt d'èxit.

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: Tallers Activitat: Tallers de plàstica - fer un quadre pintant amb ceres Escola: Germanes Bertomeu				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Realitzar alguna activitat on cadascú pugui manifestar les seves habilitats. - Crear un ambient de relació i cooperació.	- Veure models de diferents pintures que havien realitzat els alumnes de cicle superior en un taller. - Practicar en un paper la tècnica de difuminar la cera i fer barreja de colors. - Pensar el projecte. - Elaborar el projecte definitiu. - Posar-li el marc.	1 sessió	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	- Dibuixos model - Cartolines - Ceres - Fulls de paper - Paper higiènic per difuminar
Valoració/Observacions: Va tenir molt d'èxit. Els treballs van estar penjats a la cartellera i se sentien unes artistes.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: **Tallers**

Activitat: **Taller de plàstica - fer un braçalet de macramé amb inscrustacions de pedres**

Escola: **Germanes Bertomeu**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Realitzar alguna activitat on cadascú pugui manifestar les seves habilitats. - Crear un ambient de relació i cooperació.	- Veure models de diferents braçalets. - Mirar un vídeo per aprendre la tècnica dels nusos. - Triar la combinació de fils i començar a treballar.	1 sessió Algú el va acabar a casa i el va portar el proper dia	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	- Youtube - Fils moliner de diferents colors - Pedretes
Valoració/Observacions: Els va agradar fer-se una cosa per elles. Hi va haver molta col·laboració entre les que ja en sabien i les que n'estaven aprenent.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: **Tallers**

Activitat: **Taller de plàstica - fer un braçalet amb anelles de llaunes**

Escola: **Germanes Bertomeu**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Col·laborar amb l'aportació d'anelles per poder fer l'activitat - Realitzar alguna activitat on cadascú pugui manifestar les seves habilitats. - Crear un ambient de relació i cooperació.	- Veure models de diferents bosses. - Aprendre a fer cadeneta i punt alt. - Començar la bossa que es va acabar a casa. - Ensenyar a fer el punt a qui no en sap.	1 sessió	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	- Youtube - Anelles de llaunes - Cintes
Valoració/Observacions: Els va agradar fer-se una cosa per elles. Hi va haver molta col·laboració entre les que ja en sabien i les que n'estaven aprenent.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: **Tallers**

Activitat: **Taller de plàstica - fer una bossa de ganxet**

Escola: **Germanes Bertomeu**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Col·laborar amb l'aportació d'anells per poder fer l'activitat - Realitzar alguna activitat on cadascú pugui manifestar les seves habilitats. - Crear un ambient de relació i cooperació.	- Veure models de diferents braçalets. - Mirar un vídeo per aprendre la tècnica. - Triar cintes. - Començar a treballar.	2 sessions Algú el va acabar a casa i el va portar el proper dia	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	- Fil - Ganxet - Bosses model
Valoració/Observacions: Ha estat una mare qui ha fet la proposta de l'activitat. Ella ha proposat el material i ha vingut a comprar-lo. Hi va haver molta col·laboració entre les que ja en sabien i les que n'estaven aprenent.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: **Tallers**

Activitat: **Tallers de plàstica - fer una anell i una agulla de pit de feltre**

Escola: **Germanes Bertomeu**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
• Promoure que les assistents ens ensenyin alguna de les seves habilitats • Realitzar alguna activitat on cadascú pugui manifestar les seves habilitats. • Crear un ambient de relació i cooperació.	ANEL·L • Veure models de diferents anells. • Triar el model. • Fer la combinació de feltre. • Retallar la forma i enganxar-la • Enganxar la forma sobre l'estructura. AGULLA • Veure models de diferents agulles • Triar el model. • Fer la combinació de feltre • Retallar la forma i cosir-la • Farcir la figura amb cotó sintètic. • Cosir una agulla imperdible al darrere	1 sessió Algú el va acabar a casa i el va portar el proper dia	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	• Fil • Ganxet • Bosses model
Valoració/Observacions: Ha estat una mare qui ha fet la proposta de l'activitat. Ella ha proposat el material i ha vingut a comprar-lo. Els va agradar i van proposar fer una altra sessió una agulla de pit també amb feltre.				

Tipologia: **Taller-Xerrada**

Activitat: **Festes d'hivern**

Escola: **Escola Rocafonda**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
Donar a conèixer les activitats festives i culturals que es fan a l'escola i a la ciutat a l'hivern.	• Acollida i mostra del berenar aportat • Presentació del Tió. Anem allà on està "dormint" i els expliquem el funcionament. Cantem la cançó i fem la litúrgia corresponent. • Anem a veure en Fumera (un capgròs) i en representem el paper. Qui vol se l'emprova. • Explicació del conte "En Fumera i el Tió" amb titelles, que els alumnes de parvulari van a veure. Agafem els titelles i representem l'obra. • Presentació del calendari d'actes de la ciutat (reis i cavalcada). • Personatges festius dels diferents llocs d'origen de les persones participants. • Ensenyem la roba de la representació de Pastorets.	1 sessió de 2 hores pel desembre	Unes 20 persones	• Titelles del conte "En Fumera i el Tió" • Tió parat al seu racó. • Fumera vestit al seu racó. • Programa d'actes de l'escola i de la ciutat. • Termos pel cafè, té o llet. • Sucs, gerres per l'aigua i ganivets per tallar. • Una capsa de galetes variades. • Sucre, culleretes, gots, plats i tovallons de paper. • Jocs per la ludoteca en una sala propera (cuineta amb estris, contes, pilotes petites, caseta de roba, coixins, llapissats i fulls grans, cotxes i estora...).

Valoració/Observacions:

Cal servei de mediació i servei de ludoteca de l'Ajuntament

Amb la festa de Carnaval es fa el mateix procés però no cal tanta estona. Amb ½ hora n'hi ha prou, com a complement d'una altra activitat.

Tipologia: Taller-Xerrada Activitat: Festes d'hivern Escola: Escola Rocafonda				
				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
Donar a conèixer les activitats festives i culturals que es fan a l'escola i a la ciutat a l'hivern.	• Acollida i mostra del berenar aportat • Presentació del Tió. Anem allà on està "dormint" i els expliquem el funcionament. Cantem la cançó i fem la litúrgia corresponent. • Anem a veure en Fumera (un capgròs) i en representem el paper. Qui vol se l'emprova. • Explicació del conte "En Fumera i el Tió" amb titelles, que els alumnes de parvulari van a veure. Agafem els titelles i representem l'obra. • Presentació del calendari d'actes de la ciutat (reis i cavalcada). • Personatges festius dels diferents llocs d'origen de les persones participants. • Ensenyem la roba de la representació de Pastorets.	1 sessió de 2 hores pel desembre	Unes 20 persones	• Titelles del conte "En Fumera i el Tió" • Tió parat al seu racó. • Fumera vestit al seu racó. • Programa d'actes de l'escola i de la ciutat. • Termos pel cafè, té o llet. • Sucs, gerres per l'aigua i ganivets per tallar. • Una capsa de galetes variades. • Sucre, culleretes, gots, plats i tovallons de paper. • Jocs per la ludoteca en una sala propera (cuineta amb estris, contes, pilotes petites, caseta de roba, coixins, llapissets i fulls grans, cotxes i estora...).
Valoració/Observacions: Cal servei de mediació i servei de ludoteca de l'Ajuntament Amb la festa de Carnaval es fa el mateix procés però no cal tanta estona. Amb ½ hora n'hi ha prou, com a complement d'una altra activitat.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: **Taller**

Activitat: **La lectura i el Servei de biblioteca a l'escola.**

Escola: **Escola Rocafonda**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Saber com funciona el servei de préstec de la biblioteca . - Conèixer les activitats que es fan a l'escola al voltant de la lectura	- Acollida i mostra del berenar aportat - Presentem com es treballa la lectura amb l'alumnat i les activitats per fomentar-la (bosses viatgeres, servei de préstec de Biblioteca, padrinatge de 6è a P5, conta-contes de 5è, intercanvi de llibres...) amb el material i suport audiovisual. - Iniciem a les famílies en el servei de préstec de llibres de la biblioteca: triem llibres per què se'ls emportin i els tornin un altre dia. - Explicuem la llegenda de Sant Jordi amb DVD i projector. - Parlem de la diada de Sant Jordi i les activitats a l'escola i a la ciutat.	1 sessió de 2 hores, millor al voltant de St. Jordi.	Unes 20 persones	- Termos pel cafè, té i llet. - Sucre, culleretes, gots, plats i tovallons de paper - Sucs, gerres per l'aigua i ganivets per tallar. - Una capsa de galetes variades. - Jocs per la ludoteca en una sala propera (cuineta amb estris, contes, pilotes petites, caseta de roba, coixins, llapis i fulls grans, cotxes i estora...). - Ordinador, projector i pantalla. - Bosses viatgeres . - Els llibres de la Biblioteca de l'escola.
Valoració/Observacions: Cal servei de mediació i servei de ludoteca de l'Ajuntament				

Tipologia: Taller Activitat: Fem sabó Escola: Escola Rocafonda				
				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
• Fer una activitat més lúdica amb més llibertat per parlar de qualsevol tema i per conèixer-nos mes. • Aprendre a fer sabó.	• Acollida i mostra del berenar aportat. • Portar el material a un lloc obert (es fan fums tòxics) on no hi hagi nens. • La persona que ens n'ensenyà barreja els ingredients i tothom ajuda a remenar fins que està fet i es pot posar en els motllos. • S'ha d'esperar uns dies que solidifiqui.	1 sessió de 2 hores.	Unes 20 persones	• Termos pel cafè, te o llet. • Sucs, sucre, gerres per l'aigua i ganivets per tallar. • Una capsa de galetes variades. Culleretes, gots, plats i tovallons de paper. • Jocs per la ludoteca en una sala propera (cuineta amb estris, contes, pilotes petites, caseta de roba, coixins, llapis i fulls grans, cotxes i estora...). • 10 litres d'oli utilitzat, sosa càustica • Dues galledes, safates, draps • Dos bastons per remenar.
Valoració/Observacions: Cal servei de mediació i servei de ludoteca de l'Ajuntament Moltes dones en fan o en feien a casa. En saben i genera més connexió i complicitat				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: **Taller**

Activitat: **Fem psicomotricitat**

Escola: **Escola Rocafonda**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
• Conèixer com i per què fan psicomotricitat els seus fills/es • Viure la sensació que senten els nens i nenes en fer-ne	• Anem a la sala de psicomotricitat de l'escola, que està amb el material preparat per una sessió. • Seguim el mateix procés que amb l'alumnat. • Experimentem amb el material i a l'acabar fem una posada en comú d'opinions i percepcions. • Acollida i mostra del berenar aportat • Es presenta un DVD amb els passos i l'explicació del perquè d'aquesta activitat infantil.	1 sessió de 2 hores.	Unes 20 persones	• Jocs per la ludoteca en una sala propera (cuineta amb estris, contes, pilotes petites, caseta de roba, coixins, llapis i fulls grans, cotxes i estora...). • Termos pel cafè, té o llet. • Sucs, sucre, gerres per l'aigua i ganivets per tallar. • Una capsa de galetes variades. • Culleretes, gots, plats i tovallons de paper.

Valoració/Observacions:

Cal servei de mediació i servei de ludoteca de l'Ajuntament

Fem un cafè de ciutat

Taller: Fem sabó

Taller: Fem sabó

Taller: Fem psicomociritat

CONTES I CANÇONS INTERCULTURALS A LES AULES

Tipologia: **Contes i cançons interculturals a les aules**

Activitat: **Conte a tres bandes**

Escola: **Escola Camí del Cros**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Treballar la cohesió social entre les mares de diferents orígens. - Treballar el coneixement i l'ús del català. - Elaborar un conte per poder-lo explicar als alumnes d'infantil i cicle inicial.	- Tria i repartiment de personatges (reina, pastis, àvia, nena trapella, escombra, llibre, cirera, gat, etc.). - A partir dels personatge escollits, s'elabora el conte. - Es treballa el conte durant unes sessions. - Elaboració dels diferents decorats. - Gravació del conte a partir de les interpretacions. - Projectió del conte a l'alumnat amb la presència de les protagonistes. Es fa en dues sessions.	10 sessions (de 1h 30 min)	- Grup gran (12)	- Varietat de contes, càmera de filmació i material fungible
Valoració/Observacions: Per part del centre on s'ha desenvolupat es valora de forma molt positiva el procés d'elaboració del documental. Va afavorir a crear molta interacció entre les mares.				

Tipologia: Contes i cançons interculturals a les aules Activitat: Contes i cançons per als nens i nenes de l'escola Escola: Camí del Mig				
				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
. Visualitzar la realitat plurilingüe i multicultural de l'escola. . Preparar activitats per a les aules. . Promoure l'entrada i la intervenció de les famílies a les aules. . Compartir les emocions de transmetre / rebre la pròpia llengua i tradició entre les mares i els infants. . Fer gaudir els infants amb les cançons o les narratives d'altres procedències. . Aprendre la lletra d'una cançó o el text d'un conte per explicar.	. Seleccionar contes de llengües i procedències diverses. . Fer grups per preparar cada conte. . Visita a la biblioteca per fer un taller de conta-contes i que una persona experta ens orienti sobre els elements essencials en l'explicació de contes. . Preparar els suports i l'escenografia per a l'explicació del conte. . Estudiar el text. . Fer l'assaig. . Preparar el programa amb l'horari i els espais de les sessions d'explicació de contes. . Preparar la sessió amb el professorat per tal que els infants sàpiguen què veuran. . Preparar els espais i l'escenografia: àudio, vídeo... . Representació. Llengua original i traducció al català.	Un trimestre	. Equips . Tot el grup . Tot el grup	. Cafè, galetes... . Contes de diferents llengües. . Material de suport per a l'escenografia en l'explicació del conte: imatges, titelles, objectes... . Programa de mà. . Espais, projector, cadires, audio....

Fem un cafè de ciutat

Aquest tipus d'activitats suposen un gran repte per al grup que es pot reflectir en diverses fases:

- a) Proposta. Inicialment és molt motivador.
- b) Preparació. El procés de preparar activitats per fer a les aules suposa un gran esforç, demana compromís d'assistència i de recerca de contes o cançons... que de vegades el grup se'n ressent. Convé que els grups estiguin ben equilibrats i consolidats per tal d'acabar la tasca amb èxit.
- c) Actuació. En el darrer moment, quan es fixen les dates de les intervencions, les emocions són complexes: el pànic escènic per la por a no fer-ho bé, l'emoció i la il·lusió de fer una activitat per als seus fills/es generen una barreja d'estrès que s'ha de tenir present. Una vegada feta l'activitat la satisfacció és molt gran, especialment en el retorn per part dels infants. La satisfacció d'infants i grans, les abraçades i les complicitats fan que l'experiència hagi estat un èxit i amb ganes de repetir!

Les actuacions que s'han fet són:

Curs 2009 - 2010

Concert a la classe de 2n "Els músics" -

Llengua catalana: "Jo sóc un pobre ma - me - mi - mo - músic del carrer"

Llengua àrab: Darija

Llengua sowahili: Siahambwa

Curs 2010 - 2011

Contes: El llop i el conill - Conte Fulah

DINÀMIQUES

Tipologia: Dinàmiques				
Activitat: Presentació del projecte				
Escola: Escola Rocafonda				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Donar a conèixer el projecte a les famílies de nova incorporació a l'escola. - Despertar l'interès i la participació de les famílies noves.	A la jornada de portes obertes de l'Escola es va passant un DVD sobre el projecte de trobada en el vestíbul, abans d'iniciar la visita a l'escola.	2h (tarda)	Famílies interessades que venen a conèixer l'escola.	- Ordinador portàtil. - Pantalla.
	Durant la primera setmana de classe (setembre), les famílies de P3 tenen entrevista inicial amb la mestra, que els dona a conèixer el projecte. Al sortir, una persona de la comissió els amplia la informació i dona els fulls de participació.	2h (tarda)	Famílies de P3 que fan 1a. entrevista amb la mestra.	- DVD presentació del projecte. - Fulls de participació. - Cartell presentació del projecte.
Valoració/Observacions: Es el primer contacte que les famílies tenen amb el projecte i val la pena explicar-ho individualment. Desperta més interès i aclareix dubtes. Es fa molt necessari el servei de mediació intercultural o bé alguna referent que pugui fer aquest paper.				

Tipologia: Dinàmiques Activitat: Planificació de l'escola de pares i mares i trobades interculturals Escola: Camí del Cros				
				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Planificar els temes i els mètodes a treballar en l'escola de famílies i trobades interculturals. - Facilitar tècniques per dinamitzar aquestes sessions.	- Prèviament es fa alguna dinàmica grupal, tipus l'aranya o presentar a l'altre i posteriorment posar els noms en una etiqueta o el got que es farà servir etc. - Inicialment les dinamitzadores aporten una llista de possibles temes (comparativa entre l'educació d'abans i la d'ara, normes clares i rígides, el rol del pare i la mare, les emocions, ràbia, tristesa, alegria, por, estimació, normes cíviques, de ciutadania, d'educació, la cultura de l'esforç, etc.) - S'inicia el debat amb un tema central que lidera un moderador. - Recollida de preguntes i suggeriments. Posterior proposta i cerca de les persones per dinamitzar les sessions en el cas de ser necessària la presència d'algú extern.	Dues sessions.	Petit	Frases, fotos, textos, fragment d'una pel·lícula.
Valoració/Observacions: Importància de l'escolta, la comprensió i la reflexió conjunta que millora la implicació de les famílies a l'espai.				

Fem un cafè de ciutat

CINEFÒRUM I DOCUMENTALS

Tipologia: Cinefòrum i documentals

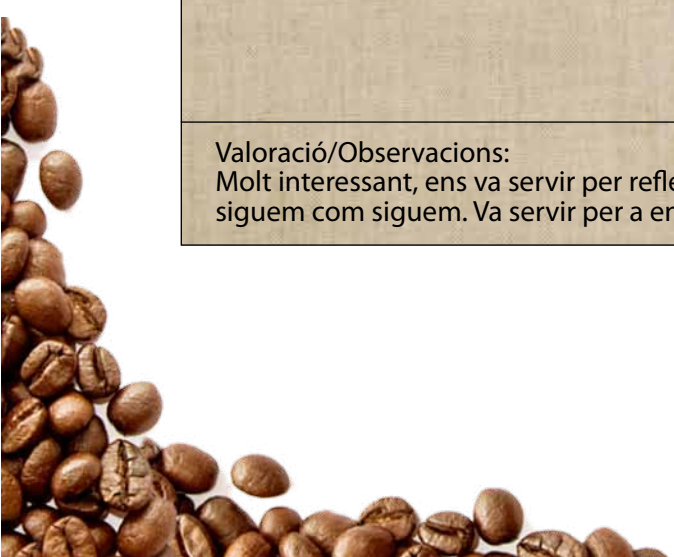
Activitat: Visualització i anàlisi pel·lícula “Bebés”

Escola: Montserrat Solà

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPOLOGIA DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
- Mostrar amb imatges com s'eduquen i creixen infants d'arreu del món. - Obrir un debat sobre els estereotips i prejudicis culturals.	PRIMER DIA: Visionat del documental.	1 h 20 min.	Tota la comunitat educativa.	Pel·lícula Bebes (no té text, només imatges). Un documental sobre el primer any de vida de 4 nadons de 4 llocs del món. La podeu demanar a la vostra biblioteca de referència. (xarxa de biblioteques de la Diputació)
	SEGON DIA: Debat - discussió.	1 h 20 min.	Membres de la Comissió de Cohesió i l'alumnat de les classes de català de l'escola. FEM XARXA	

Valoració/Observacions:

Molt interessant, ens va servir per reflexionar i veure encara més les semblances que tenim els humans, visquem on visquem, siguem com siguem. Va servir per a enriquir un debat molt enriquidor, que ens uneix i enforteix com a grup i com a comunitat educativa.

Tipologia: Cinefòrum i documentals Activitat: Visualització i anàlisi de pel·lícules, curts o anuncis Escola: Escola Camí del Mig / Escola Germanes Bertomeu				
				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL
. Abordar un tema d'interès de les persones participants al cafè. . Conèixer i apropar-se a altres realitats. . Entendre, a través de la imatge, diversitat de situacions. . Analitzar diferents punts de vista que es retraten a les pel·lícules. . Compartir les emocions que ens generen les històries. . Veure la problemàtica de l'emigració de forma divertida i en un context diferent. Són espanyols que marxen a Suïssa. . Cal tenir en compte el domini de la llengua per part de les participants.	. Seleccionar la pel·lícula en funció del tema i de les característiques del grup. . Petita presentació del context: país, situació, director/a i del tema que tracta. . Veure la pel·lícula destacant – comentant – emfatitzant escenes o situacions concretes, si cal, s'atura un moment per fer-ne el comentari. . Segons la llargada de la pel·lícula es pot dividir en dues sessions per veure-la amb tranquil·litat. . A la segona sessió, en acabar de visionar-la, es pot fer un petit joc de rol on unes persones es posen en lloc dels personatges i analitzen / defensen / argumenten la seva actuació i els seus punts de vista. A partir d'aquí es fa un debat entorn dels personatges.	1 o 2 sessions per pel·lícula	. Gran grup. . Segons quina sigui la pel·lícula, caldrà servei de mediació inter-cultural.	. Pel·lícula de cinema. . Canó de projecció. . Cafè, galetes...

Fem un cafè de ciutat

Algunes pel·lícules triades són:

“Un franco catorce pesetas” Dir. Carlos Iglesias. Descriu la situació de dos emigrants espanyols a Suïssa. Va servir per establir paral·lelismes de situacions generades per l'emigració a altres països: dol, malentesos... És molt visual i resulta molt interessant. Veure la problemàtica de l'emigració de forma divertida i en un context diferent. Són espanyols que marxen a Suïssa.

“Ni fàcil ni difícil” Dir. Dani Lagartofernandez i Marian Piper. És un documental per sensibilitzar de la realitat sobre la immigració. Situada a Olot i adreçat a alumnat de secundària. Planteja el tema de manera molt planera i senzilla. Va molt bé per comentar.

“Mooladée” Dir. Ousmane Sembene. Situada a Senegal, explica la història d'una dona que s'oposa a l'ablació de la seva filla. A partir d'aquí es va parlar del què suposa enfrontar-se a les tradicions ancestrals, de com està organitzada la societat africana... Molt interessant, sobretot si hi ha un col·lectiu de dones subsaharianes al grup.

“El niño con el pijama de rayas” Dir. Mark Herman. Explica l'amistat entre el fill d'un oficial nazi i un nen que està en un camp d'extermini. Molt dura i emotiva.

“La fuerza de uno” Dir. John G. Avidsen. Situada a Sud Àfrica i explica molt bé l'origen de l'apartheid. És molt emotiva i ajuda molt a tractar la història i el posicionament dels personatges. De llarga durada, s'ha de veure en dues parts. Resulta emotiva i molt interessant.

“Oriente es Oriente” Dir. Damien O'donnell. Situada al nord d'Anglaterra. Un emigrant pakistanès, casat amb una anglesa, pretén que els seus fills continuïn les tradicions pakistaneses i musulmanes. Els fills no volen acatar l'educació i les normes que imposa el seu pare i volen viure en funció de les normes del país en que viuen. Algunes escenes són una mica dures. Cal una cert cohesió de grup per poder-ne parlar tranquil·lament.

“La fuente de las mujeres” Dir. Radu Mihaileanu. En un poblet entre el nord d'Àfrica i l'Orient Mitjà, la tradició exigeix que les dones vagin a la font que hi ha sota la muntanya a buscar aigua. Un dia una noia proposa fer una vaga de sexe fins que els homes col·laborin en el trasllat de l'aigua al poble. Interessant però molt dura.

Reportatge: “Les dones del Marroc”. Parla de les dones treballadores i emprenedores de Marroc.
Anàlisi d'anuncis que reproduïen rols sexistes.

Altres títols que poden ser interessants en funció de la composició i els interessos del grup:

“Alemanya” Dir. Yasemin Samdereli. Comèdia que retrata la història d'un home que, després de 45 anys vivint a Alemanya, decideix fer-se una casa a Turquia i anar-hi amb la família.

“Halfaouine – El noi de les terrasses” Dir. Ferid Bouchedir – Tunísia. És la història d'un adolescent que encara pot entrar al món de les dones.

“Ni uno menos” Dir. Zhang Yimou. Escola rural xinesa.

Fem un cafè de ciutat

“El amor bajo el espino blanco” Dir. Zhang Yimou. Situada durant l'etapa de la Revolució Cultural, una història d'amor molt bonica.

“The visitor” Dir. Thomas McCarthy. Tracta de l'amistat entre un professor americà i una parella jove d'origen senegalès i siri que ocupen el seu pis.

“Caramel” o “¿Y ahora donde vamos?” Dir. Nadine Labaky. Retraten situacions del Líban. La primera retrata la vida quotidiana i la segona tracta dels sentiments, la mort, la pèrdua i les religions.

“Las mujeres de verdad tienen curvas”. Dir. Patrícia Cardoso : La pel·lícula parla d'una noia que s'esforça per tirar endavant a la vida i totes s'hi veien reflectides.

14 kilometros. Dir. Gerardo Olivares: Veure quines dificultats tenen els immigrants subsaharians per arribar a Europa.

Es recomana que abans de passar qualsevol pel·lícula, es faci una visualització per veure si s'adequa als interessos i composició del grup.

Tipologia: Cinefòrum i documentals Activitat: Documental "El joc i la imaginació". Jugar amb una caixa de cartró Escola: Montserrat Solà				
				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPOLOGIA DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
Parlar i posar en comú les nostres idees i pensaments respecte al joc dels infants. Posar en relleu la importància del JOC i la imaginació i la creativitat. Parlar de consumisme, de joguines sexistes, dels rols, dels videojocs, de la TV com a passatemps	Visionat del documental al retroprojector. Explicació del documental, introducció al tema. Debat semi-dirigit per membres de la Comissió de Cohesió.	1h 30min De 15-00 -16.30h	Tota la comunitat educativa. Membres de la Comissió de Cohesió i els/les alumnes de les classes de català de l'escola.	Documental d'origen noruec. Un nen i una nena d'uns 7/8 anys juguen tot un estiu amb una caixa de cartró gran. Duració del documental 15 min. Aprox.
Valoració/Observacions: Debat molt ric i constructiu, on entre tothom, varem poder opinar i dir la nostra, compartir experiències positives i negatives.				

Tipologia: Coneixement de l'entorn Activitat: Coneguem Mataró Escola: Escola Camí del Mig 				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPOLOGIA DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
. Conèixer institucions del barri o la ciutat. . Visitar espais culturals que es treballen amb l'escola. . Reproduir visites que es fan a l'escola amb l'alumnat. . Vivenciar la importància de l'assistència a les sortides i excursions.	. Definir els espais que es poden visitar i que són del seu interès. . Demanar a l'Ajuntament la gestió de la visita. . Preparar el recorregut, mitjans de transport (cotxes particulars, a peu). . Organitzar els grups per a fer el recorregut. . Preparar alguna activitat a fer durant el recorregut. . Fer la visita. . Preveure algun lloc per fer el cafè i tenir una estona per comentar el que s'ha visitat.	1 sessió d'1h 30min mínim.	Organitzar petits grups pel trajecte.	. Recollir prospectes o materials complementaris. . Plànol del recorregut. . Fitxa de la gimcana per fer en grups

INSTITUCIONS DEL BARRI O DE LA CIUTAT VISITATS.

- . Bombers: Visita als espais; edifici, els cotxes de bombers, la roba, les grues, les comunicacions. Xerrada de prevenció d'accidents a la llar.
- . Centre Cívic del barri. Espai de la radio; tipus d'activitat que s'hi realitzen
- . Associació de veïns del barri.
- . Ajuntament. Cafè amb l'alcalde, intercanvi d'opinions.
- . Gimcana per grups pel centre de la ciutat el dia de St Jordi. Fer un cafè a la Plaça Sta. Anna.
- . Museu tèxtil.
- . Institut de Promoció Econòmica (IMPEM) espai on poden presentar currículums o fer cursos per buscar feina.
- . Escoles d'adults. Alarona i Tarongers. Conèixer l'oferta educativa.
- . La mesquita del barri.
- . El campanar de la basílica de Sta. Maria.
- . Centre de formació 3 Roques. Exposició "Escoles del món"
- . Revista "Capgros"
- . Visita guiada a la casa modernista "Coll i Regàs" obra de l'arquitecte Puig i Cadafalch.

ESPAIS CULTURALS QUE ES TREBALLEN A L'ESCOLA.

. Biblioteca Pompeu Fabra. Tallers que ofereixen; Com fer ús de la biblioteca. Dispensar el carnet de la biblioteca. Fons de llibres en diferents idiomes...

. Exposició de Pessebres. Visita a l'edifici modernista de la presó.

. La Muralla de Mataró. Visita guiada a càrrec dels alumnes de l'Institut Alexandre Satorras. (APS "Apadrinem la muralla")

. Clos arqueològic de la Vil·la Romana Torre Llauder.

. Centre artístic Ca l'Arenas. Visita a l'exposició "El viatge".

Observació, Les sortides que comporten un desplaçament lluny de l'escola generen dificultats en el temps. Cal intentar ser molt puntuals al moment de sortir i també preveure que algú pugui recollir els infants, en el cas d'arribar una mica tard a l'escola.

S'ha de preveure l'organització dels grups heterogenis per tal que no quedin algunes mares soles o "despenjades" del grup.

És de gran ajuda la coordinació de l'ajuntament de Mataró en les gestions per concertar les visites.

Totes les visites han resultat molt interessants i ben valorades. Han estat atractives fins i tot per a les mares autòctones, ja que algunes no ho coneixien. El resultat és molt enriquidor.

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: Coneixement de l'entorn Activitat: M'expliques un conte? Visita a la llibreria ROBAFAVES Escola: Montserrat Solà				
				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPOLOGIA DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
Gaudir passejant fins a la Llibreria. Escoltar i compartir contes amb un contacontes, pare de l'escola.	Sortim de l'escola només deixar els infants. Arribem a la llibreria, al centre de la ciutat. Escoltem contes. Tornem a l'escola, tot passejant.	1h 30min (tarda de 15h a 16:30h)	Tota la comunitat educativa. Membres de la Comissió de Cohesió i els/les alumnes de les classes de català de l'escola.	
Valoració/Observacions: Activitat divertida, per passar temps junts, temps de lleure i cultura. Per donar a conèixer els equipaments culturals de la ciutat.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: **Coneixement de l'entorn**

Activitat: **Plaça del peix – Vella Quaresma**

Escola: **Germanes Bertomeu**

OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPOLOGIA DE GRUP	MATERIAL
• Conèixer tradicions de la ciutat per a què hi puguin anar amb els seus fills. • Gaudir d'un berenar. • Veure productes de diferents països a la botiga de comerç just.	Vam baixar pel camí fondo fins a la plaça de la peixateria, vam passar pel carrer Barcelona i van pujar per la riera. Ens vam aturar a la granja a berenar .	1 sessió	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	
Valoració/Observacions: La botiga de comerç just estava tancada i el cafè també. Vam anar a fer un suïs a la granja Caralt. Va tenir molt d'èxit. Algunes mares ens van dir que era la primera vegada que anaven a un bar a berenar.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: Coneixement de l'entorn Activitat: Mataró modernista - audioguia Escola: Germanes Bertomeu				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPOLOGIA DE GRUP	MATERIAL
Conèixer alguns edificis destacats de la ciutat.	Demanar l'audioguia a l'ajuntament. Començar la visita des de l'ajuntament, cap a la casa de Miquel Biada, cap al rengle, la botiga modernista la Confianza, el carrer Nou i el carrer Argentona. Tornar les audioguies i cap a l'escola.	1 sessió	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	Audioguies de l'ajuntament. Oficina de turisme. Sense cap cost.
Valoració/Observacions: Va tenir força d'èxit. El nivell de català i de les explicacions no és massa apropiat al nivell d'algunes mares i calia explicar-ho.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: Coneixement de l'entorn				
Activitat: Visita a l'Ajuntament i entrevista amb l'alcalde				
Escola: Germanes Bertomeu				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPOLOGIA DE GRUP	MATERIAL
• Conèixer l'edifici • Plantejar la situació del barri i la seva pròpia davant les properes eleccions	Visita a la sala de plens i a la sala dels lleons. Intercanvi d'opinions amb l'alcalde	1 sessió	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	• Berenar.
Valoració/Observacions: Hi van assistir força mares. Es van fer demandes a l'alcalde i algunes queixes sobre els ajuts de menjador.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: Visita				
Activitat: Visita a la Biblioteca Pública del barri				
Escola: Escola Rocafonda				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
Conèixer el servei i l'ús que se'n pot fer. Conèixer els avantatges de l'explicació de contes a nens i nenes.	- Des de l'escola anem caminant cap a la Biblioteca. Ens reben i ens expliquen com es fa el carnet, com es pot demanar material en préstec i com tornar-lo. - Ens ensenyen com està organitzada i la manera d'utilitzar el material exposat. - Ens ensenyen el sector infantil i ens expliquen contes, incidint en la manera d'explicar-los i en el què significa pels nens i nenes que els expliquin contes.	1 sessió de 2 hores.	Unes 20 persones	Jocs per la ludoteca en una sala propera (cuineta amb estris, contes, pilotes petites, caseta de roba, coixins, llapissets i fulls grans, cotxes i estora...).
Valoració/Observacions: Cal servei de mediació i servei de ludoteca de l'Ajuntament Cal contactar amb la Biblioteca per fer la visita. Cal que l'encarregada de ludoteca tingui contacte telefònic amb el grup. Una variant de l'activitat és la visita a "Llibre viu", entitat del barri de Rocafonda que es dedica a l'intercanvi de llibres.				

CELEBRACIÓ DE FESTES

Tipologia: Celebració de Festes				
Activitat: Celebració de festes carnestoltes – confecció d'un antifàç				
Escola: Germanes Bertomeu				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
• Participar de la festa de carnestoltes amb un antifàç fet per elles mateixes.	Es van presentar diferents models i materials. Cada mare es va fer el seu antifàç tenint en compte el model i afegint-l'hi imaginació.	1 sessió	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	• Material divers. • Models d'antifàç.
Valoració/Observacions Va tenir molt d'èxit.				

Fem un cafè de ciutat

Tipologia: Celebració de Festes Activitat: Celebració de festes Sant Jordi - Fer un punt de llibre Escola: Germanes Bertomeu				
OBJECTIUS	SEQÜÈNCIA DE L'ACTIVITAT	DURADA	TIPUS DE GRUP	MATERIAL (quan sigui específic es pot adjuntar la fitxa)
• Parlar de St. Jordi i del dia del llibre • Confeccionar un punt de llibre amb la senyera i el drac.	Anar elaborant el punt de llibre pas a pas.	1 sessió	Mares de diferents nacionalitats i cultures.	• Material d'escriptori i cartolines de colors.
Valoració/Observacions Va tenir molt d'èxit.				

Fem un cafè de ciutat

de totes les persones que participen en aquests projectes fan possible que el pont de mar blava s'enforteixi i ens faci créixer i ser millors com éssers humans i com a col·lectivitat.

CONCLUSIÓ

Amb aquesta publicació ens agradaria fer palès que l'esforç i la dedicació que les famílies, mestres i equips directius han dedicat a aquests espais són molt importants. Aconseguir un coneixement més ampli i una millor participació de les famílies a les escoles, així i com el foment de la convivència al centre des d'un punt de vista comunitari i holístic és fonamental: tot educa i tot transforma.

Com es pot veure en els apunts teòrics que trobareu a continuació, l'èxit educatiu dels infants, i de retruc l'èxit del futur com a societat, recau també en l'adhesió educativa i el paper que tinguin les famílies com a educadores. Aquest rol es desenvolupa no tant sols a casa, sinó també en la complicitat que es generi amb la resta d'espais educatius, com ara l'escola.

Els resultats dels projectes de cohesió i convivència a les escoles tot i no ser visibles immediatament, sí que es perceben en els petits gestos quotidians: les converses, els somriures, les complicitats.... La constància, la perseverança i la implicació

MARC TEÒRIC

Concepcions de l'èxit educatiu

El fenomen de l'èxit educatiu és complex. Aquí, partirem de la revisió d'algunes de les aportacions de la literatura científica, partint de la constatació que no existeix una definició unívoca de conceptes clau com ara l'èxit o fracàs escolar'.

L'èxit educatiu pot ser estudiat des de diferents òptiques en funció dels agents i àmbits implicats, però també en funció dels resultats o impacte que genera. Així, existeixen aproximacions al fenomen que van des de l'equiparació d'èxit educatiu i resultats escolars (restringint l'èxit educatiu a l'àmbit educatiu formal i en què l'èxit té un fort component individual) fins a aproximacions més sistèmiques com les que vinculen l'èxit educatiu amb la qualitat de les relacions que s'estableix entre els diferents agents educatius. Una qualitat que sovint s'explica en termes d'identificació i apropiació dels recursos.

Entre les diferents aproximacions que es fan al concepte d'èxit educatiu, considerem que n'hi ha una -la que concep l'èxit educatiu en termes d'adhesió educativa- que s'adequa especialment a la línia de treball de la iniciativa “Fem un cafè de ciutat” i que tracta de prevenir el ‘fracàs escolar’ abans que aquest s'esdevingui. Des d'aquesta aproximació es concep el procés de fracàs escolar com un ‘procés de desconexió’ (Fernández Enguita 2010; Marchesi, 2003) i es treballa per prevenir-ho o reconnectar.

Martínez & Albaigés (2012) exposen les dimensions clau que el componen l'èxit educatiu:

- el rendiment acadèmic
- l'equitat educativa
- l'adhesió educativa
- la transició educativa
- l'impacta i retorn educatiu

L'èxit educatiu està conformat, de manera complementària, per totes aquestes dimensions. Però ens sembla adequat emfatitzar que:

“L'èxit educatiu depèn de la relació que els nens, joves i adults mantinguin amb l'àmbit educatiu en general, i sobretot de les possibilitats d'accedir i participar. Es posa l'accent en la participació en les ofertes formatives existents al territori, en l'apropriació dels recursos educatius que la població té al seu abast i en la identificació de les persones amb les activitats desenvolupades i els objectius plantejats. Es considera que no totes les persones tenen una relació positiva amb els diferents àmbits i agents educatius.

Fem un cafè de ciutat

Per exemple, la distància cultural de determinats grups socials enfront l'escola deriva en desafecció escolar i acaba perjudicant la continuïtat de les trajectòries escolars. El rendiment acadèmic no té una importància central, entre altres motius perquè s'entén que la millora de l'adhesió educativa porta associada la millora dels resultats mateixos." (Martínez & Albaigés, 2012, 31)

Abans d'anar més enllà, ens sembla encertat fer una mirada a l'altre cara de la moneda, el fracàs escolar. El fracàs escolar és un dels problemes més rellevants del nostre sistema educatiu, amb un clar impacte negatiu sobre les condicions de vida de milers de nenes i nens i en el conjunt de la societat, tant des del punt de vista de la cohesió social com del desenvolupament humà.

Un focus al fracàs escolar: indicadors i factors

L'abandonament prematur escolar o abandonament educatiu prematur, és la proporció de població de 18 a 24 anys que no ha completat cap tipus d'educació post-obligatòria (batxillerat o cicles formatius de grau mig). A Espanya aquest indicador és del 26,5%, el doble que la mitjana de la UE-27 (que és d'un 13,5%)¹, i a Catalunya és d'un 29%, segons Martínez & Albaigés (2012).

Segons Fernández Enguita, la taxa de graduació en l'ESO és del 81,2% pel conjunt d'Espanya i del 78,2% a Catalunya, però la seva distribució és significativament diferent segons el tipus de centre. En els centres públics obtenen la titulació d'ESO un 65,3% de l'alumnat mentre que en els centres de caràcter privat ho fan un 83,8% dels alumnes. Aquest indicador també és desigual per

sexe. En el cas de les noies, la taxa bruta de població que acaba l'ESO amb la graduació és del 76,4% i en el cas dels nois és del 62,4%.

El mateix autor també mostra que la taxa de nenes i nens que no aconsegueixen les competències bàsiques és també significativa en l'Educació primària. D'una banda, el percentatge d'alumnes amb retards acumulats a Primària és del 15% en el conjunt d'Espanya i del 8,6% a Catalunya. D'altra, la taxa d'idoneïtat² de l'alumnat baixa significativament a mesura que avança la seva escolarització. Així, la taxa d'idoneïtat als 8 anys és del 94,5%, als 10 anys del 90%, als 12 anys del 84,1%, als 14 anys del 66,5% i als 15 anys aquesta taxa ja cau al 57,4%. I, en aquest darrer cas, cal tenir en compte que els nois estan a 12 punts percentuals per sota de les seves companyes.

L'esmentat estudi assenyala que hi ha diferents factors que incideixen en el fet que un infant tingui un risc elevat de fracàs escolar. Sembla ser que les famílies monoparentals tenen un risc d'un 41,4% d'incidència de fracàs escolar; segons l'origen geogràfic, els nens no nadius tenen un risc del 55,1%; i segons el nivell educatiu dels pares, el risc de fracàs s'eleva fins el 62,9% si no tenen estudis, i fins un 46,2% si tenen estudis primaris.

Les dades que aporta l'estudi dirigit per Pau Marí-Klose, (Marí-Klose, 2010) o Casals (Casals, 2011) corroboren la importància del paper de la família en la vinculació de l'infant amb l'educació. Klose **assenyala que la probabilitat que un infant tingui**

¹ Font: Eurostat, 2011

² La Taxa d'idoneïtat fa referència al percentatge d'alumnat que està matriculat en el curs que teòricament li correspon per edat.

Fem un cafè de ciutat

problemes per seguir una assignatura és del doble si la mare està poc o gens implicada en l'educació de l'infant. Aquesta probabilitat disminueix en el cas que el pare i la mare hi estiguin bastant o molt implicats. La probabilitat que a l'infant no li agradi estudiar, segueix un patró similar: és gairebé el doble en el cas de mares gens o poc implicades, malgrat que en aquest cas, la implicació dels pares no és tan significativa. A més, les tensions familiars, particularment si són per la cura dels infants i si són freqüents, són un factor que incideix en els problemes de concentració del nen o de la nena, així com en els problemes per seguir una assignatura i el desinterès per l'estudi.

Aquest darrer autor també assenyala que el nivell de comprensió lectora dels nens i nenes és significativament superior en el cas que els pares els llegeixin sovint contes fins als tres anys, circumstància que d'altra banda succeeix en menys de la meitat dels casos (Marí-Klose, 2010). El 2010 la OCDE indicava que els bons resultats en comprensió lectora es veuen influenciats pel nombre de llibres que l'alumne té a casa, la comunicació que mantenen els progenitors amb els seus fills sobre assumptes socials i culturals, i l'assistència dels pares/mares a les reunions de l'escola.

D'acord amb les dades de PISA, el nivell de competències en lectura, matemàtiques i ciències es veu influenciat per l'estatus ocupacional dels progenitors, ja que els alumnes enquestats obtenen una mitjana de 455 punts a PISA si tenen una baixa posició, mentre que obtenen 512 punts si els progenitors tenen un alt estatus; i el nivell educatiu dels pares. Quan els pares tenen estudis primaris, els seus fills obtenen una mitjana de 407

punts a les proves Pisa, davant els 504 si els pares tenen estudis secundaris. Per aquesta dada, cal tenir en compte que el nivell formatiu de les famílies a Espanya és baix: el 29% tenen com a màxim un nivell de Secundària obligatòria, el 27% tenen un nivell Post-obligatori i el 45% són universitaris, mentre que a l'OCDE la mitjana és del 13%, el 38% i el 49%, respectivament.³

També en el nivell internacional tot apunta a que quan un centre escolar està conformat per ciutadans pertanyents a grups socials amb un capital econòmic i cultural superior a la mitjana, els alumnes d'aquest centre obtenen de mitjana majors quotes d'èxit escolar que aquells altres que pertanyen a un centre escolar amb famílies amb un capital econòmic i cultural inferior a la mitjana. Però també hi ha nombrosos casos de centres escolars que promouen un èxit escolar superior a la mitjana malgrat estar inscrits en un context social que podem considerar com a desfavorit.⁴ Com ho fan? Explicar-nos les claus d'aquesta “anomalia” pot conduir a dissenyar millors polítiques de lluita contra el fracàs escolar.

³ A escala europea, vegis la “Recomendación del Consejo relativa a las políticas para reducir el abandono escolar prematuro. COM(2011) 19 final”. A escala catalana, per exemple, vegis l'informe del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya. (2010). Informe sobre el risc de fracàs escolar a Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya – CTEsc, Col·lecció d'Estudis i Informes.

⁴ Ja abans de l'impacte de la crisi actual, diferents estudis longitudinals sobre vulnerabilitat i pobresa xifraven en un 44% les llars que en el context espanyol havien passat en alguna ocasió per situacions de pobresa (Martínez Celorrio & Martín Saldo, 2013: 14). Una dada que duplica la taxa estàtica de pobresa i que dona una idea de l'impacte quantitatiu de la pobresa, com una de les dimensions a tenir en compte quan parlem de 'contextos desfavorits'.

Fem un cafè de ciutat

Diversitat i resiliència

Un factor estretament relacionat amb l'èxit escolar és la diversitat que presenta l'alumnat. Una diversitat que es fa evident en els diferents eixos de desigualtat educatives (territori, classe social, ètnia, cultura, immigració, gènere i necessitats educatives especials) generant diferències en l'accés, les condicions d'escolarització i els resultats d'aquesta segons la posició social de famílies i individus. (Bonal, Essomba & Ferrer, 2004)

Pel que fa a la dimensió ètnica i cultural, cal reconèixer que, en general, dècades d'inversió en programes de suport als grups ètnics minoritzats deixen, en termes generals en relació amb el concepte d'èxit escolar, un panorama força desolador. La potència del vincle entre identitat ètnica i estatus econòmic és tal, que en països amb un estat del benestar tradicionalment paradigmàtic com és el suec ho perceben d'aquesta manera:

“Tal com indiquen el Swedish Metropolitan Committee (Storstadskommittén) i el Youth Review (Ungdomsstyrelsen 2008) les investigacions suggereixen que, les identitats ètniques i la situació econòmica estan fortament correlacionades i que els estudiants blancs i de classe mitjana estan sent afavorits per les noves polítiques d'educació (...) Les polítiques que han tractat de compensar aquests efectes negatius només han tingut un èxit marginal.” (Beach & Sernhede, 2011: 258)

De totes maneres, no podem caure en la temptació de creure que la pertinença a un grup ètnic o cultural minoritzat sigui un signe automàtic de fracàs. Aquests alumnes són susceptibles

de ser resilients. O el que és el mateix, tenen capacitat per sobreposar-se als moments dolorosos i a les situacions adverses. I si la seva comunitat de referència els infon un sentiment positiu de pertinença, enfront del pensament dominant socialment, aquests són capaços de trencar les barreres formals i simbòliques existents i endinsar-se en itineraris de mobilitat social cap a la plena inclusió social. Phillips Smith assenyala que:

“També es constata la influència de la comunitat sobre les actituds ètniques i racials, ja que els èxits educatius i la mobilitat en la comunitat està relacionat amb el sentiment de seguretat sobre el progrés. En relació amb això, mantenir-se en comunitats empobrides afecta negativament tant les actituds ètnico-racials com el progrés acadèmic, mentre que la mobilitat en la comunitat produeix expectatives positives i resultats positius.” (Phillips Smith et al., 2003: 171)

L'enfocament de la relació entre diversitat i èxit escolar en contextos socials desfavorits pot portar-se a terme des d'un enfocament fragmentat, com si estiguéssim tractant dimensions autònomes entre si, o bé podem desenvolupar-ho des d'una perspectiva més sistèmica, la qual cosa implica interessar-se per les interaccions entre les dimensions, i veure com aquestes interaccions configuren diverses construccions socials del que és divers.

Identificar tots els elements que prenen part en la consecució de l'èxit –alumnat, professorat, família, escola, entorn i sistema educatiu- permet disposar d'una visió més clara sobre la realitat

Fem un cafè de ciutat

de l'educació, que té un clar caràcter sistèmic. Un sistema on:

“Sistèmic no significa que els diversos elements es poden descriure com vinculats. Això només és ser sistèmic en la teoria. És la pràctica la que compta. Per tant les estratègies sistèmiques necessiten els esforços de millora en el terreny a cada escola i a cada districte. (...) La potenciació de les capacitats, el treball en equip i la pedagogia profunda, accelerat per la tecnologia, són els processos de suport que requereixen, de fet, totes les escoles per comprometre's en la millora de la seva pràctica.”⁵ (Fullan, 2011: 16).

Però anem a pams, interessem-nos per aquest element clau en l'adhesió educativa d'infants i joves que és l'articulació de la participació familiar.

La relació de les famílies i la seva participació

És sabut que el nivell educatiu i cultural de la família és un dels factors d'incidència clau en molts dels processos educatius. En aquest sentit, es constata que el nivell cultural familiar és decisiu per un dels elements més fonamentals en la vivència educativa: el desenvolupament del llenguatge. Així ho continuen evidenciant les recerques recents com la de Becker (Becker, 2011). En aquest estudi, s'apunta l'efecte positiu d'una escolarització primerenca dels nens pertanyents a famílies amb nivells educatius i culturals baixos, els quals poden veure incrementada la riquesa del seu vocabulari gràcies a aquesta escolarització. I, és especialment

interessant observar fins a quin punt el major desenvolupament en el llenguatge, o la millor obtenció de puntuacions per part d'alguns alumnes es relaciona amb el nivell educatiu o cultural, o amb el nivell econòmic. Ja que no és pot establir una relació directa entre un alt nivell educatiu i un alt poder adquisitiu, encara que la relació entre tots dos, en una societat de matriu meritocràtica com la nostra, és evident.⁶

Aquesta distinció és particularment interessant des del punt de vista de les estratègies a seguir, perquè d'alguna manera facilita la identificació d'accions diferenciades.

Aquest seria el cas, per exemple, d'alumnes pertanyents a famílies amb un alt nivell educatiu o cultural, però amb un nivell modest de poder adquisitiu. En aquest cas, les accions han d'anar més dirigides a compensar l'accés als recursos per comptes d'ocupar-se de programes d'estimulació acadèmica.⁷ Es tracta d'un aspecte a explorar en un entorn com l'espanyol en l'actualitat per dues raons. D'una banda, per els estralls que la crisi econòmica està efectuant entre les famílies de classes mitjanes cultes, amb estudis, però que no obstant això veuen reduït el seu poder adquisitiu. I, per altra banda, per la relativització de les conclusions dels estudis que relacionen nivell socioeconòmic i desenvolupament individual dels nens, ja que l'estructura social territorial des d'on es realitzen bona part d'aquests estudis es correspon amb un patró anglosaxó, diferent al nostre patró que,

⁶ Per aprofundir en la relació entre educació i posició social, especialment en termes de mobilitat social s'aconsella veure Martínez Celorrio i Marin Saldo (2010).

⁷ Es tracta de potenciar, per exemple, les polítiques de beques com a via per 'anivellar' el terreny del joc educatiu. Amb tot, al nostre país només un 27% dels menors de setze anys de famílies pobres gaudeixen d'alguna mena de beca d'estudis segons Martínez Celorrio i Marin Saldo (2010: 219).

⁵ En aquesta, i la resta de citacions, la traducció és pròpia.

Fem un cafè de ciutat

fins el moment, ha tingut una composició més heterogènia en termes de mobilitat social i composició territorial.

També resulta interessant el cas invers, el de famílies d'alt nivell educatiu i cultural, o socioeconòmic, els fills dels quals no obtenen resultats escolars superiors a la mitjana. Paradoxalment, algunes explicacions del fenomen condueixen en aquests casos a reflexionar sobre els processos de transmissió cultural (Henri-Panabière, 2010). En aquests casos, l'atribució de les dificultats no es deriva d'una reflexió sobre les dinàmiques de la unitat familiar, sinó que té més a veure amb les característiques individuals de l'alumne. A l'alumne se li atribueix manca de treball escolar com a hipòtesi explicativa per a les seves dificultats. Mentre que en el cas de les nenes aquesta falta de treball es considera com a resultat d'una falta de capacitat, en el cas dels nens la falta de treball es relaciona amb la indisciplina.

Si ens endinsem en la interacció que la família duu a terme amb l'escola, observem que la importància de la família en relació amb els aprenentatges escolars no només resideix en el nivell educatiu i cultural, o econòmic, sinó també en el tipus de relació que aquesta estableix amb l'escola a la qual assisteixen els seus fills. Tal com assenyalen Collet i Tort:

“...sembla plausible plantejar la hipòtesi que quan es generen millores en els vincles amb les famílies i la comunitat a partir de modificacions en la cultura o gramàtica escolar (els temps, els espais, els vincles, el govern...) i “s’inclouen” com a part indissoluble del centre educatiu, es poden esperar millores en dimensions com el clima de centre, d’aula i en els resultats

acadèmics.” (Collet & Tort 2011: 19)

En aquest sentit, segons quina sigui aquesta relació, podrem parlar de facilitació o obstaculització dels progressos escolars dels alumnes.

Però la participació de les famílies (*parental involvement*) no és una qüestió que depengui només de la bona voluntat de les parts. Hornby i Lafaele (2011: 39) identifiquen 4 grans àmbits on es poden desenvolupar barreres a la participació:

- l'àmbit familiar i individual (amb les creences sobre la participació, la percepció de les invitacions a la participació, els estils de vida, o les diferències associades a la classe, el gènere i l'ètnia);
- els factors associats al propi infant (l'edat, les dificultats d'aprenentatge, els talents, o els problemes de conducta);
- la relació entre famílies i professorat (amb objectius i agendes diferents, actituds diverses, o usos del llenguatge diferents);
- i els factors socials (històrics i demogràfics, polítics, o econòmics).

D'una banda, sembla evident que els fills de pares fortament implicats en l'escolarització dels seus fills aconsegueixen millors qualificacions, promocionen fàcilment, assisteixen regularment a l'escola, demostren majors habilitats cognitives, mostren millor comportament i s'adapten millor a l'escola, i es graduen sense dificultat (Dervarics & O'Brien). No obstant això, si bé

Fem un cafè de ciutat

podem constatar que la implicació de la família és una condició necessària, no podem concloure que sigui al seu torn suficient, ja que aquesta implicació familiar està subjecta a tot un seguit de complexes interaccions amb altres factors.

En el cas del nostre país, en el qual la implicació de les famílies a l'escola no té una gran tradició –malgrat els esforços realitzats des de la LODE fa ja tres dècades –hauríem de preguntar-nos quin tipus d'implicació és la que es necessita en un context social desafavorit, i a partir de quins mecanismes s'articula.

Considerem que, en primer lloc serà necessari contemplar si la implicació familiar és de tipus individual amb la finalitat del progrés escolar dels fills, o bé institucional, amb la finalitat de participar (organitzadament a través de les associacions de mares i pares, o més informalment) en la gestió i bon govern de la comunitat educativa.

En segon lloc, serà important assenyalar si aquesta implicació gaudeix d'un caràcter compensatori i/o complementari, i es destina a cobrir allò en el que l'escola no pot arribar, o bé la relació que s'estableix és més estratègica, constructiva, a l'hora de dissenyar i impulsar polítiques de millora de l'escola.

Aquests temes han de ser avaluats i aclarits d'acord amb les possibilitats i limitacions materials del moment, i també de les possibilitats normatives, ja que en algunes comunitats autònomes es van prenent camins cap a majors quotes d'autonomia dels centres escolars i cap a un paper destacat de la direcció escolar. De totes maneres, a l'hora de vertebrar aquest repte, resulta

particularment il·lustrativa la tipologia de participació de les famílies que ha definit el consorci Includ-Ed (MEC, 2011) en cinc tipus: una participació més tendent a ser informativa, una altra més tendent a ser consultiva, un altre tipus de caire més decisor, una més avaluativa, i també una més educativa. Vist de manera resumida aquesta tipologia de participació podem dir que en una...

- **Participació informativa:**

- Les famílies reben informació sobre les activitats escolars, el funcionament del centre i les decisions que ja s'han pres.
- Les famílies no participen en la presa de decisions en el centre.
- Les reunions de pares i mares consisteixen a informar a les famílies sobre aquestes decisions.

- **Participació consultiva:**

- Els pares i mares tenen un poder de decisió molt limitat.
- La participació es basa a consultar a les famílies.
- La participació es canalitza a través dels òrgans de govern del centre.

- **Participació decisòria:**

- Els membres de la comunitat participen en els processos de presa de decisions, tenint una participació representativa en els òrgans de presa de decisió.
- Les famílies i altres membres de la comunitat supervisen el rendiment de comptes del centre en relació a resultats educatius que obtenen.

Fem un cafè de ciutat

• Participació avaluativa:

- Les famílies i altres membres de la comunitat participen en el procés d'aprenentatge de l'alumnat, ajudant a avaluar el seu progrés educatiu.
- Les famílies i altres membres de la comunitat participen en l'avaluació general del centre.

• Participació educativa:

- Les famílies i altres membres de la comunitat participen en les activitats d'aprenentatge de l'alumnat, tant en horari escolar com a extraescolar.
- Les famílies i altres membres de la comunitat participen en programes educatius que donen resposta a les seves necessitats.

En qualsevol cas, al nostre país resulta necessari realitzar un canvi de la mirada per part del professorat i altres actors educatius pel que fa a les famílies. Basant-se en la hipòtesi del dèficit sociocultural, atribuïble a les persones amb localització espacial en un territori socialment desfavorit, pot instal·lar-se la percepció que les famílies no tenen interès a participar. Diferents estudis (Colectivo Ioé 2006, Collet & Tort 2011) constaten aquesta mirada estigmatitzadora al nostre país. De Villiers (2010) precisa la importància de:

- Combatre la tesi de la “dimissió familiar”, ja que no ha de confondre's la no participació o el desacatament a les normes escolars amb el fet d'abandonar l'escolarització dels fills.
- Evitar.l'educació/moralització/normalització.de.les famílies.
- Deconstruir.l'associació.entre.fracàs.escolar.i.falta d'implicació familiar.
- Reconèixer.l'expectativa.positiva.de.les.famílies pertanyents a contextos socials desafavorits pel que fa a l'escolarització dels seus fills.
- Aprofitar les diferents formes d'implicació i interès per l'escola que manifesten les famílies.

D'altra banda, en relació amb les interaccions que el professorat realitza amb les famílies, la literatura ressalta la necessitat d'establir una bona comunicació, partint de missatges clars, concisos i positius. En aquest sentit, algunes idees tenen a veure amb estratègies com el designar un professor responsable per facilitar la comunicació des d'una posició institucional, sortir de l'escola i anar als llocs on les famílies normalment fan la seva vida quotidiana (parcs, centres socials, habitatge), crear espais de trobada entre famílies –com fa la iniciativa que aquí es presenta o mostrar flexibilitat a l'hora de fixar dies i horaris d'entrevistes personals de seguiment.

Conclusió

El fracàs escolar és un problema social greu tant per als infants, pel risc elevat de patir dificultats d'inserció sociolaboral i pel risc d'exclusió social, com per al conjunt de la societat donats els efectes negatius per a la cohesió social i per al teixit productiu d'un país. Per lluitar contra aquest fenomen, cal impulsar dinàmiques que afavoreixin l'èxit educatiu.

Entenem l'èxit educatiu com un fenomen complex, on la vessant del rendiment acadèmic de l'alumnat -fàcilment objectivable- n'és la cara més visible, però que conté moltes altres dimensions com ara l'adhesió educativa, que és l'aspecte en el qual es centra la proposta de "Fem un cafè de ciutat".

A la llum de la literatura revisada, la família té un paper fonamental en l'èxit escolar dels infants. De les dades es desprèn que allò que els nens viuen en la llar té un clar impacte en la seva vida escolar. Entre els factors que intervenen destaquen aspectes socioeconòmics de les famílies, la seva capital cultural i les relacions o ambient familiar, sent aquest un dels elements més significatius. Condicionen els resultats acadèmics del nen/a: el valor atorgat per la família a l'educació formal, els recursos i les pràctiques culturals familiars, o l'estil de socialització familiar (consens, negociació familiar, valoració de l'esforç, referents normatius, horaris regulars...).

L'entorn comunitari també juga un rol molt important com a condicionador social bàsic i per tant, té un gran potencial per al desenvolupament d'una acció integral de millora de l'èxit educatiu. La literatura subratlla que, cal promoure una major permeabilitat dels centres educatius als grups socials amb més dèficit d'afecció escolar, a través de polítiques de participació en el funcionament ordinari i estimular la participació de les famílies amb fills i filles amb més problemes d'escolarització en el seguiment de la seva activitat escolar. El territori es converteix en un camp privilegiat de construcció i expressió cultural, en el que els discursos preescolars o contraescolars es creuen, es transmeten i prenen sentit.

Així, un element fonamental per a l'obtenció d'èxit és l'existència d'una comunitat forta d'interrelacions positives constituït per la família, el professorat i l'alumnat. En aquesta línia s'emmarca la iniciativa "Fem un cafè de ciutat" proposant un espai de relació entre les famílies i la resta d'agents de la comunitat educativa que promou la implicació i la construcció de vincles que reforcen el seu paper en l'educació dels infants.

Aquest marc teòric ha estat elaborat per:

"Equip de Recerca en Diversitat i Inclusió en Societats Complexes" (ERDISC) de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Bibliografia de referència

Alberich, Neus i N'Diaye, Mawa. (2010). Interculturalitat en les polítiques locals de joventut. Generalitat de Catalunya. Secretaria de Joventut. Sinergia: Col·lecció de guies pràctiques, núm.9

Bass, B. (1985). Leadership and Performance Beyond Expectations. New York: The Free Press.

Beach, Dennis & Sernhede, Ove (2011) 'From learning to labour to learning for marginality: school segregation and marginalization in Swedish suburbs', British Journal of Sociology of Education, 32: 2, 257-274.

Becker, Brigit (2011) 'Social disparities in children's vocabulary in early childhood. Does pre-school education help to close the gap?' The British Journal of Sociology 2011 Volume 62, Issue 1, 69-88.

Bonal, Xavier; Essomba, Miquel Àngel; i Ferrer, Ferran (Coord.) (2004) Política educativa i igualtat d'oportunitats. Prioritats i propostes. Fundació Jaume Bofill.

Casals, R. (2011). Prevenir el fracàs escolar des de casa. Ed. Graó. Barcelona.

Colectivo Ioé (2006) Inmigración, género y escuela. Exploración de los discursos del profesorado y del alumnado. CIDE. Madrid.

Collet, Jordi & Tort, Antoni (Coord.) (2011) Famílies, escola i èxit. Millorar els vincles per millorar els resultats. Fundació Jaume Bofill. Col·lecció Informes Breus, nº 35. Educació. Barcelona.

Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya [et al.] (2011) Informe sobre el risc de fracàs escolar a Catalunya. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, Núm. 26.

Dervarics, Chuck & O'Brien, Eileen (2011), Back to school: How parent involvement affects student achievement, Center for Public Education.

Fernández Enguita, M. et al. (2010). Fracàs i abandonament escolar a Espanya. Col·lecció Estudis Socials núm.29. Obra Social Fundació La Caixa.

Fullan, Michael (2011) Chossing the wrong drivers for whole system reform. Center for Strategic Education. Seminar Series Paper N° 204, Maig 2011.

Harris, Alma. (2008) "Distributed leadership: according to the evidence", Journal of Educational Administration, Vol. 46 Iss: 2, pp.172 – 188

Fem un cafè de ciutat

Henri-Panabière, Gaële (2010) Élèves en difficultés de parents fortement diplômés. Une mise à l'épreuve empirique de la notion de transmission culturelle. Sociologie, 2010, n° 4, Volum 1, 457-478.

Hornby, Garry & Lafaele, Rayleen (2011) Barriers to parental involvement in education: an explanatory model. Educational Review, 63:1, 37-52.

Marí-Klose, P. et al. (2010). Infància i futur. Noves realitats, nous reptes. Col·lecció Estudis Socials. Núm. 30. Obra Social Fundació La Caixa.

Marchesi, Álvaro (2003) El fracaso escolar en España. Fundación Alternativas. Madrid.

Martínez, M. & Albaigés, B. (2012). L'estat de l'educació a Catalunya. Anuari 2011. Fundació Jaume Bofill. Col·lecció Polítiques, n° 75. Barcelona.

Martinez Celorrio, Xavier i Marín Saldo, Antoni (2010) Educació i mobilitat social a Catalunya. Fundació Jaume Bofill. Col·lecció Polítiques, n° 71. Barcelona.

Martinez Celorrio, Xavier i Marín Saldo, Antoni (2013) Crisi, desigualtats i benestar vulnerable. Anàlisi longitudinal del PaD (2003-2009). Fundació Jaume Bofill. Col·lecció Infomes Breus, n° 41. Barcelona.

MEC (2011), Actuaciones de éxito en las escuelas europeas. Includ-Ed Consortium. Secretaría de Estado de Educación y Formación Profesional, Secretaría General Técnica. Subdirección General de Documentación y Publicaciones. Catálogo de publicaciones del Ministerio: educacion.gob.es.

Murillo, Javier (2006). "Una dirección Escolar para el cambio: del liderazgo transformacional al liderazgo distribuido", Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación, Vol 4, No 4e.

OCDE (2010), PISA 2009 Results: Learning Trends: Changes in Student Performance Since 2000 (Volume V).

Phillips Smith, Emilie; Atkins, Jacqueline; Connell, Christian M. (2003), 'Family, School and Community Factors and Relationships to Racial-Ethnic Attitudes and Academic Achievement. A: American Journal of Community Psychology, Sep. 2003; 32, ½: ProQuest.

Spillane, James P. (2005), "Distributed Leadership", The Educational Forum, The Educational Forum, vol. 69, Issue 2, pages 143-150

DOCUMENTS ANNEX

FEBRER– 2013 							
				Divendres 1	Dissabte 2	Diumenge 3	
Dilluns 4	Dimarts 5	Dimecres 6 El cicle dels residus a Mataró 	Dijous 7	Divendres 8	Dissabte 9	Diumenge 10	
							
Dilluns 11	Dimarts 12	Dimecres 13 MATÍ: BROU TARDA: NETEJA 	Dijous 14	Divendres 15	Dissabte 16	Diumenge 17	
Dilluns 18	Dimarts 19	Dimecres 20 La comunicació entre pares – mares i fills 	Dijous 21	Divendres 22	Dissabte 23	Diumenge 24	
Dilluns 25	Dimarts 26	Dimecres 27 Com escoltem perquè els fills/es parlin 	Dijous 28				

CARTELL PRESENTACIÓ PROJECTE FAMÍLIES GUIA

Fem un cafè de ciutat

DECORACIÓ NADALENCA	
<u>Material:</u> . Pinyes . Espelmes . Branques d'avet . Campanetes, boles... . Llaços . Paper per embolicar	
 http://ves.cat/1AOa	<u>Estris</u> . Pistola de silicona . Porexpan
<u>Procés</u> - Preparar una planxa de porexpan rodona o quadrada d'uns 20 cm. - Clavar branques d'avet, molsa,... o el material triar per cobrir la base. - Decorar amb el material triat: espelmes, boles, branques,... i amb la pistola de silicona posar un punt en un lloc que després s'enganxarà en una part del centre triada. - Es pot acabar decorant amb un llaç. - Acabar buscant l'equilibri del conjunt.	

CURS 2011/2012 FEM XARXA

Dimecres 30 NOVEMBRE	Ens comencem a conèixer.
Dimecres 21 DESEMBRE	Caga tió, ametlles i funó...
Dimecres 25 GENER	Una mestra de l'escola al Senegal.
Dimecres 29 FEBRER	M'expliques un conte?
Dimecres 28 MARÇ	"Bebes"
Dimecres 25 ABRIL	Els infants d'arreu del món.
Dimecres 23 MAIG	La veu de l'amor.
Dimecres 13 JUNY	Menjar per a viure bé.

COCA DE IOGURT

Ingredients:

- . Pell d'una llimona
- . 1 iogurt ensucrat natural
- . 3 ous
- . Sucre (2 gots de iogurt)
- . Farina (3 gots de iogurt)
- . 1 sobre de llevat
- . Mig got de iogurt d'oli
- . Mantega

Estris

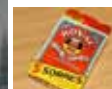
- . Safata
- . Batedora
- . Ecuradents

En un vol batem els ous i posem el forn a preescalfar.
Hi afegim el iogurt.
Utilitzarem la mida del iogurt per poder posar els altres ingredients.
Afegim la farina mentre anem remenant per a que no es facin grumolls.
Afegim el sucre i després l'oli.
S'afegeix la ratlladura de la llimona
Finalment s'afegeix el sobre de llevat
La safata a la que hagi d'anar, es cobreix amb una mica de mantega i farina, per tal que no s'enganxi res.
Posem el pastís al forn a 180° i comprovem que no es cremi. En uns 30 minuts hauria d'estar fet. Per comprovar-ho, punxem el pastís i mirem si el punxó o ganivet surt sec.

PASTIS D'AVELLANES

Ingredients:

- . 150 grams de mantega
- . 4 ous
- . 200 grams de sucre
- . 100 grams de farina
- . 200 grams d'avellanes crues
- . 1 sobre de llevat

Estris

- . Safata
- . Batedora
- . Ecuradents
- . Bàscula de cuina

Elaboració

La safata a la que hagi d'anar, es cobreix amb una mica de mantega i farina, per tal que no s'enganxi res.
Escalfar el forn.
Triturar tots els ingredients i posar-los a la safata i 45 minuts al forn a 150 °
Es molt bona amb xocolata desfeta per sobre.

Fem un cafè de ciutat

PASTÍS DE POMA

Ingredients:

100 gr. de farina
150 gr. de sucre
200 gr. de llet
2 ous
100 gr. de mantega
300 gr. de poma -pelada i tallada
1 sobre de llevat
Ratlladura de pell de llimona o vainilla

Estris

- . Safata
- . Batedora
- . Escuradents
- . Bàscula de cuina

Elaboració

Es pelen les pomes, se'ls treu el cor i es tallen a trossets petits.
Es reserva una o dues pomes que serviran per decorar.
Barrejar i triturar tot plegat
Col·locar en un motllo untat amb mantega per què no s'enganxi.

Tallar les pomes per decorar ben finetes i anar col·locant els trossets per sobre.

40 minuts al forn a 180°aprox.

PASTIS DE XOCOLATA

Ingredients

8 ous
320 gr de sucre
240 gr de farina
150 gr de mantega
2 preses de xocolata per fondre (250-300 gr en total)
2 cullerades de llevat

Estris

- . Safata
- . Batedora
- . Escuradents
- . Bàscula de cuina
- . Bol de vidre o acer

Elaboració

- 1.a - En un pot al bany maria, col·locar la xocolata per fondre
- 1.b - Quan la xocolata estigui desfeta afegir-hi la mantega.
- 2.a - En un bol gros de vidre o acer inoxidable posar-hi les clares separades dels rovells.
- 2.b- Batre les clares a punt de neu
- 2.c- Barrejar les clares i els rovells
- 2.d - Afegir el sucre i remenar fins que no es noti
- 2.e - Afegir el llevat i la farina. Remenar amb compte que no es facin grumolls
- 2.f- 1.d - Afegir la xocolata - mantega a la massa i remenar
3. - En un motlle (millor rodó) ficar al forn a foc mig (150°) aproximadament 10 minuts (depèn de la quantitat de massa, el forn...)

PASTÍS EXPRESS DE XOCOLATA

Ingredients

125 gr de xocolata en barra
125 grs de mantega
125 grs de sucre
 $\frac{1}{2}$ dl de llet
80 grs de farina
3 ous
1 culleradeta de llevat
Mantega pel motlle

Estris

. Safata
. Batedora
. Bàscula de cuina
. Bol de vidre o acer
. 1 motlle

Elaboració

1. - En un pot col·locar la xocolata per fondre i 1 cullerada sopera d'aigua. 1 minut al microones
- 2 - Quan la xocolata estigui desfeta afegir-hi la mantega. 20 segons al microones
- 3 - En un bol gros de vidre o acer inoxidable batre els ous i el sucre fins que faci una mica d'espuma blanca.
- 4- Afegir la llet, la xocolata fosa, la farina barrejada amb el llevat i nous si es vol.
- 5- Coure entre 5 i 5 minuts 30
- 6- Deixar reposar cinc minuts i treure del motlle. Decorar a gust

COCA EXPRESS (apte per celíacs)

Ingredients:

. 5 ous
. 1 got de llet
. 1 got de sucre
. 1 got d'ametlla triturada
. sucre cremat

Estris

. Safata
. Batedora
. motlle

Elaboració

- . Es barreja tot i 7 minuts al microones.
- . Després afegir el sucre cremat.

Fem un cafè de ciutat

* DE QUINS TEMES VOLS PARLAR?

* QUÈ VOLS APRENDRE?

* QUÈ T'AGRADARIA FER A L'ESCOLA?

T'ESPEREM!

HI HAURÀ SERVEI DE CANGURATGE PER ALS FILLS/ES PETITS.

CADA DIMECRES A LA TARDA
DE 3:15 A 4:45
DEL 5 DE NOVEMBRE
FINS EL 27 DE MAIG

ORGANITZA:

COMISSIÓ "CAMINEM PLEGATS"

AMB EL SUPORT DE:

Ajuntament de Mataró

"Fem un cafè.....
plegats"

Organitza:

Col·labora:

**Ajuntament
de Mataró**

plaeducatiud'entorn

